БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 88 (4380)
Воскресенье
Апрелиин
28
1946 он

Сэн 20 мүнгэн.

Советскэ Союзай ажалшад! Дайн сэргээр ушаруулагдаһан шархануудые түргэнөөр эдэгээе, ажаүйлэдбэри ба хүдөө ажалые һэргээн бодхоожо, дайнай урда тээхи хэмжээһээнь үлүү гаргая! Шэнэ табанжэлэй түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын тулада бүхы хүсөө гаргая!

(ВКП(б)-гэй ЦК-гэй уряалнуудһаа).

Бүхы хүсэөэ шэнэ табанжэлэй түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө!

Советскэ арад болбол Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитедэй Майн нэгэнэй уряалнуудые ехэ зоритойгоор хүлеэн абана. Советскэ Союзай гражданин бүхэн хэншье, ямаршье тушаалда ажаллажа байгаа haa, мүнөө тэрээнэй патриотическэ үүргэ юундэ байнаб гэжэ, тэрээнһээ эхэ орон юу хүлеэнэб гэжэ энэ уряалнуудай соо эли тодоор хараба.

—Хүдэлмэришэд, тариашад, советскэ интеллигенци! Арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө, арад зоной материальна ба культурна байдалай хэмжээе улам саашань дээшэлүүлхын түлөө тэмсэгты!—гэжэ Партиин Центральна Комитет советскэ хүнүүдтэ хандана.

Дайн сэргэй жэлнүүдтэ бүхы арад зон «бүхы юумэеэ фронтын туһада, бүхы хүсэеэ илалтын туһада!»—гэһэн гансахан зорилготой ба гансахан һанал бодолтой байһандал адли мүнөө парти болбол хэдэн милон арад зониие арадай ажахые һэргээн бодхоохын түлөө ба саашань хүгжөөхын түлөө, манай экономико болон культурын шэнэ дэбжэлтын түлөө тэмсэлдэ элсүүлнэ.

Партиин уряалхань халаа:

—Советскэ Союзай ажалшад, Дайн сэргээр ушаруулагдаһан шархануудые түргэнөөр эдэгээе, ажаүйлэдбэри ба хүдөө ажалые һэргээн бодхоожо, дайнай урда тээхи хэмжээһээнь үлүү гаргая! Шэнэ табанжэлэй түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын тулада бүхы хүсэеэ гаргая!

Мүнөө Советскэ арадай гол зорилго, тэрэнэй бүхы хүсэлнүүдэй эрмэлзэлгэ иимэ байнал. Энэ зорилго халаа эли байнал. Шэнэ сталинска табанжэлэй түсэбые хэрэг дээрэ бэелүүлхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа гарган тэмсэхэ—энээн түрүүндэ һарын ба кварталай түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө, 1946 оной түсэбые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ябадал болоно. Тиимэ байгаа ажахын зорилгонуудые большевистскээр бэелүүлһэн ябадалһаа шэнэ табанжэлэй бүхы хэрэгэй амжалта шиидхэхэ байна.

Энээн иимэ дээрэһээ Партиин Центральна Комитет болбол Майн нэгэнэй уряалнууд соогоо арадай ажахын бүхы һалбаринуудай хүдэлмэрилэгшэдэй урда тон тодо зорилгонуудые табина. Оромнай нүүрһэн, булад, прокадые ехээр абахые металлургнуудһаа хүлеэнэ. Түлишэ нефтые дээшэлүүлхэ гэжэ нүүрһэшэд ба нефтяникуудһаа эринэ. Машина, станок, мотор, автомобиль, трактор, паровоз, электротухеэрэлгэнүүдые ехээр бүтээн гаргаха гээшэ шэнэ табанжэлые бэелүүлхэ бүгэдэ-арадай хэрэгтэ советскэ машино-бүтээлгын элдэб һалбаринуудай хүдэлмэрилэгшэдэй хубитаяа оруулһан ябадал болоно. Парти болбол фабрика, завод, шахта, электростанцинууд, ажаүйлэдбэриин ба культурна эмхи-зургаануудые түргэнөөр һэргээн бодхоохые ба шэнэ бэрхыэ барилгашадые уряална. Шэнэдэ барилгын материалнуудай ажаүйлэдбэриин хүдэлмэрилэгшэдые—цемент, шэлэн материалнууд, шэл болон хушалтануудые ехээр бүтээжэ гаргахые уряална. Бүд нэхэлгын, хүнгэн, эдеэ-хоолой ба нютагай ажаүйлэдбэриин хүдэлмэрилэгшэдһөө үргэн хэрэглэлэй эд бараануудые ба эдеэ-хоолой продуктнуудые бүхы хэмжээгээр элбэгжүүлхые, тэдэнэй шанарые һайжаруулхые эригдэнэ.

—Хабарай тарилгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэе! 1946 ондо ороохото болон техническэ культурануудай ургасые нилээд ехээр дээшэлүүлхэ ябадалые туйлая! Оронойдоо эдеэ хоол болон түүхэй эдые элбэг үгэе!—гэһэн уряалтайгаар Парти болбол эрэгтэй эмэгтэй колхозникууд, эрэгтэй эмэгтэй тариашад, МТС болон совхозуудай эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэришэд, агрономууд болон хүдөө ажалай бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ хандана.

Центральна Комитедэй Майн нэгэнэй уряалнууд мүн иимэ эли тодо зорилгонуудые советскэ интеллигенциинүүдэй урда табина. Шэнэ шэнэ уралан зохёолго ба шэнэ юумэнүүдые нээлгээр наука болон техникые баяжуулхые, арадай ажахын бүхы һалбаринуудта саашадаа техническэ дэбжэлтые хангахые Эхэ оромнай наукын хүдэлмэрилэгшэдһөө хүлеэнэл. Хүүгэдые эрдэмдэ һургаха шанарые дээшэлүүлхэ, эрдэмтэй ба культурна советскэ хүнүүдые, социалистическэ Эхэ оронойнгоо патриодуудые һурган хүмүүжүүлхэ гэжэ манай багшанарһаа эригдэнэ. Советскэ медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд эмнэлгын ба санаторно эмхизургаануудай хүдэлмэриие эсэшэ сусашагүйгөөр һайжаруулха ёһотой.

Бүхы шалхэй болбол дайн сэргэй хүшэр хүндэ шалгалтануудай жэлнүүдтэ советскэ арадай морально-политическэ нэгэдэлэй хүсые ойлгожо мэдээ. Мүнөө энэ хүсэн болбол амгалан сагай зохёон байгуулха хэрэгтэ зорюулагданхай—энэ болбол манай арадай ажабайдалай материальна ба культурна хэмжээе түргэнөөр һэргээн бодхоохо, түргэнөөр байгуулха, түргэнөөр дээшэлүүлхэдэ бидэнэргэ туһалха байна.

Шэнэ сталинска табанжэлэй түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөнэй амжалтанууд тухай мэдээнүүд ороноймнай бүхы заха хизаарнуудһаа ерэнэ. Апрелиин түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн ба Майн нэгэнэй һайндэртэй дашарамдуулан оронойдоо түсэбһөө гадуур продукци үгэһэн түрүү предприятинуудай список ургана. Ажалдаа шэн габьяатай үндэр дээдэ жэшээнүүдые харуулһан, шэнэ табанжэлэй геройнуудай нэрэнүүд олошорно. Хабарай тарилга имагта ехэ дэбжэлтэтэйгээр ябажа байна. Колхозно тариашад шэнэ табанжэлэй түрүүшын жэлдэ үндэр ургаса абахын түлөө тэмсэжэ, эбтэй эетэйгээр ба эмхитэйгээр ажаллана. Гансахан Украинада апрелиин 20-до, үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо, 2 миллион үлүүтэй гектар ехээр тарилгаһан байгаа. Советскэ интеллигенци болбол наукын бүхы шэнэ туйлалтануудые табанжэлэй хэрэгтэ зорюулжа, эрмэлзэлгэтэйгээр ажаллана.

Арад зоной хүсэл эрмэлзэлгые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэнь большевигүүдэй парти, Ленин—Сталинай агууехэ ба алдарта парти болоно. Энэ болбол дайн сэргэй жэлнүүдтэ арадай бүхы хүсэл зоригые дайсаниие илаха гэһэн нэгэн эрмэлзэлгэдэ зорюулһандаал адляар мүнөө табанжэлэй түсэбые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн шэнэ эрмэлзэлгэдэ зорюулна.

Партиин Центральна Комитет болбол Майн нэгэнэй һайндэрэй урда тээ коммунистнууд ба комсомолецуудта иимэ уряалтайгаар хандана:

—Ажахын ба культурын шэнэ хүсэтэ дэбжэлтын түлөө, советскэ гүрэнэй хүсэ шадалые саашадань бүхэжүүлхын түлөө тэмсэгшэдэй түрүүшын зэргэдэ жагсажа ябагты!

Табанжэлэй түлөө тэмсэлэй бүхы участогуудта—ажаүйлэдбэри ба транспорт дээрэ, хүдөө ажахы ба наукын талаар—коммунистнууд ба комсомолецууд ами бэеэ хайрлахагүй ябадалай, ажалай жаяг заршамай, үйлэдбэриин шэнэдхэн байгуулгын ба үүсхэлэй жэшээ харуулха, энэ жэшээгээрээ бүхы ажалшадые зоригжуулжа, үргэн арад зоной үнэнтэ зүб ударидагшад ба эмхидхэгшэд байха ёһотой. Табанжэлэй түлөө тэмсэгшэдэй түрүүшын зэргэдэ жагсахаһаа ондоо үлүү хүндэтэ зорилго гэжэ мүнөө коммунистда байхагүй.

Шэнэ барилганuудта, амгалан сагай продукци гаргаха ябадалда шэлжэн ороһон заводууд ба фабриканuудай цехүүдтэ, хабарай тарилгада ажал хэжэ байхадаа манай арад болбол шэнэ табанжэлэй түрүүшын жэлэй хабарай хүхюу сэнгэлиг һайндэрые угтахань. Тэрэ болбол табанжэлэй түсэбөөр хараалагдаһан юумэнүүдые хэрэг дээрэ бэелүүлхэ гэһэн нэгэн эрмэлзэлгэдэ зорюулагдаһан өөрынгөө хүсэнүүдые Майн нэгэнэй дайшалхы харалгада бэлэн.

Ленин—Сталинай агууехэ ба илагдашагүй тугаар зориг һүлдэ оруулагдаһан советскэ хүнүүд ажаллажа, байгуулжа, тэмсэжэ байна. Тэдэнэрэй патриотическа хүсэл зоригые Бүхэсоюзна Коммунистическэ Парти зоригжуулна ба жолоодоно. Тэдэнэрые партиин ба арадай агууехэ вождь нүхэр Сталин илалта тээшэ хүтэлнэ!

(«Правдын» апрелиин 26-ай түрүү бэшэгһээ).

Майн 1-дэ ба Илалтын үдэртэ бэлэг

СВЕРДЛОВСК, апрелиин 22. (ТАСС). «Свердловскстрой» трестын печник А. Зайцев, майн 1-эй ба Илалтын үдэрэй хүндэлэлдэ стахановска вахтада гаража, комнатын пээшэнүүдые табихада гайхамшагта рекорд тогтообо. Тэрэ хадаа хүдэлмэриин үдэр соо гурбан пээшэ хэжэ, нормоёо 1140 процент дүүргээд СССР-эй Верховно Соведэй һунгуулиин үдэрнүүдтэ тогтооһон өөрынгөө түрүүшын рекордые үлүүлэн гараба. Тэрэ дунда зэргээрээ үдэр бүридэ 7 нормоһоо доошо бэшэ дүүргэнэ.

Гражданска гэр байрын барилгын министр В. И. Иванов нүхэр Зайцевые Хүндэлэлэй грамотоор шагнаба.

Тарилгые хаһа соонь, эрхим шанартайгаар үнгэргэе!

Социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлбэ

Сэлэнгын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоздо дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба

НОВО-СЕЛЕНГИНСК. **(Телефоноор абтаба)** Хабарай полевой хүдэлмэриин үедэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй байгша оной апрелиин 25-ай дүнг үдээр Селендумын сомоной Калининай нэрэмжэтэ колхоз (правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Бадмаев, партийн организациинь секретарь нүхэр Митаев) түрүү һуури эзэлбэ. Энэ колхоз полевой хүдэлмэридэ ябахаар хараалагдаһан бүхы мори унаа, зэр зэбсэгүүдээ хаһа соонь эсүүлжэ шадаһан байна. Апрелиин 25-ай мэдээгээр энэ колхоз хабарай хахалалгын түсэбые 59 процент дүүргэһэн, хэдэн гектар газар борнойлжо шииг нойто тогтооһон байха юм.

Колхозой полевой станууд һайнаар тохёорэг эһэн байна. Стан бүриин дотоорхи түхэл гоё һайхан һаар шэмэглэгдэжэ болбосон болонхой. Колхозникуудай дунда социалистическэ мүрысөөн одотоор эмхидхэгдэһэн байна. Хүдэлмэриин үдэрэй һүүлээр мүрысөөнэй үн үүд ходо гаргадажа, хүн бүхэндэ мэдээжэ болодог. Мүрысөөндэ илаһан түрүү хүнүүдтэ «Эрхим плугшан», «Эрхим борнойшон», «Эрхим сеялкашан» гэһэн нэ эзэргэнүүд олгогдожо, улаан тугууд барюулагдадаг байна.

Энэ колхоздо хүдэлмэрилхэ байһан Селендумын машинно-тракторна станциин тракторист нүхэр Лубсановай хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд тарилгада ороһонһоо хойшо жэшээ харуулжа ябаха юм. Тракториска Бадмацырен Лубсанова гэгшэ ХТЗ трактораар үдэрэйнгөө нормые 125—145 процент хүртэр дүүргэнэ. Мүн тракторист Ринчиндоржи Будаев дээдэхи нүхэртэ бүлиданигүй даалгабаряа ходо үлүүлэн дүүргэдэг байна.

Ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ шадаһанай ашаар, социалистическэ мүрысөөндэ аймаг соо илаһан Калининай нэрэмжэтэ колхоздо ВКП (б)-гэй айкомой, аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба. Энэ туг абаха нэгэдэхи кандидадта Селендумын сомоной „Улаан Темник" колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Цыдыпов, партийна организациинь секретарь нүхэр Патанов) баталагдаа. Тус колхоз газар хахалалгые эмхитэй һайнаар ябуулжа байна. 18 плугшадынь нормонуудаа үргэлжэ үлүү дүүргэдэг байха юм.

ВКП (б)-гэй айком, аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг абаха хоёрдохи кандидадта „Интернационал" колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Очиров, партийна организациинь секретарь нүхэр Елаев) баталагдаһан байна. Энэ колхоз апрелиин 25 хүртэр 325 га газар хахалһан, 318 га борнойлһон байха юм. Мүнөө үедэ колхозой 3 плугшад һаадгүйгөөр газар хахалжа ябана.

Мүн „Красный Чикой", Тамчын сомоной „Социализм" Сэлэндумын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд тарилгые барагаар ябуулжа байха юм.

С. ШАРАПОВ,

ВКП (б)-гэй айкомой кадрнуудые эрхилхэ секретарь.

Байкало-Кударын аймагай колхозуудаар

Эндэхи колхозуудай хабарай полевой хүдэлмэридэ ямар бэлэдхэлтэйгээр ороод, тэрэниие хэрзэргээр үнгэргэжэ байһан тухайнь манай газетын корреспондент зарим хэдыгээр тэмдэглэһэн байна гэбэл:

Түрүү колхоздо

Красноярска сельсоведэй «Майн 1» гэжэ хүдөө ажалай артелиин гэшүүд хабарай тарилгые угтуулан горьтойхон хүдэлмэри хэһэн байха юм. Эндэхид агротехническэ хэмжээ-ябуулганuудые бэелүүлхын түлөө үниһөө хойшо оролдоһон байгаа. Колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Сычев гэгшэ 1931 онһоо хойшо артелиин хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ ябажа, баялиг дүршэлтэй бодото эмхидхэгшэ болоһон байха юм.

Тарилгые угтуулан бэлэдхэлэй бүхы хүдэлмэринүүдые эрхим һайнаар ябуулхатаяа хамта, энэ колхозой правлени поли дээрэ хүдэлмэришэ хүсэеэ зохилдуулан табиха тушаа гол зорилгоёо хандуулһан байна.

Хабарай тарилгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэжэ, үндэр ургаса хураахын түлөө дээрэхи артелиин гэшүүд Пушкинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдтэй мүрысэнхэй. Тиин, мүрысэһэн колхозоо эрхимлэжэ аймаг соо түрүүлхын түлөө «Майн 1» колхозой бүхы гэшүүд угаа ехэ эдибхитэйгээр хүдэлмэрилнэд.

Энэ колхоз 705 гектар ороохото, 24 гектар техническэ, 16 гектар овошной культуранuудые тариха юм. Энээндэ бархам хүрэхэ хүрэнгэ хаажа сэбэрлэнхэй. Тарилгые шиидхэжэ гараха мори унаануудынь хүсэ шадалаар һайн байха юм.

Гурбан тарианажалай, нэгэ тракторна бригада тарилгые шиидхэжэ гараха байна. Эдэ бригаданuудые ажалай баялиг дүршэлтэй эрхим хүнүүд хүтэлбэрилдэг юм.

Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ колхоз гектар бүриһөө дунда зэргээр 6,30 центнер ургаса хураагаа һэн. Мүнөө жэлдэ пёдондонойхиһоо улам үндэр ургаса абажа, республика соо түрүү һуури эзэлхын түлөө тарилгын урда тээхи газарай элдүүрилгые саг болзор соонь эхилээд, энээниие һаад һамшаггүйгөөр ябуулжа байна. 705 гектарайнь 300 га сэбэр пар юм. Тэрэнэйнь 100 гектар гурба дахин хахалагдаһан байна.

60 гектарые үрһэнэй участок болгон таһаланхай. Энэ участок дээрэ саһан һайнаар тогтоогдоһон байгаа. Мүнөө борнойлжо, культивацилхэ байна. Нүхэр Вторушинагай хүтэлбэрилдэг семеноводческо звено гектар бүриин 20 центнерһээ бага бэшэ ургаса абаха уялга абаһанхай.

Һаяар «Майн 1» колхозойхид тарилгадаа жэгдэрэн орохонь.

Жэлэй хоёр нормо дүүргэхын түлөө

Кировэй нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг тракторна бригада трактор машинануудаа тарилгада хаһа соонь, һайн шанартайгаар бэлэдхэһэн байна. Тэрэнэй ашаар, полевой хүдэлмэриин эхилһэнһээ хойшо энэ бригадынхид тракторнуудай хойноһоо техническэ харууһа эрхимээр хэжэ, үндэр бүтээсэнүүдые туйланад. Бригадые хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Филотов гэгшэ трактор машинануудаа тарилгын үедэ нэгэшье байлгангүйгөөр хүдэлмэрилүүлхэ ябадал хангахын түлөө бүхы хабаяа гаргажа байдаг юм. Мүнөө үедэ энэ бригада газар борнойлхо хахалха түсэбөө түргэн дүүргэхын түлөө хормойгоо шуужа оролсонхой.

Бригадын гэшүүд жэлэй хоёр норма дүүргэхэбди гэжэ бэеэ уялгалһан байна.

Плугшад үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилнэ

«III пятилетка» артелиин эрэгтэй эмэгтэй колхозникууд газарай хүрьһэниие шииг нойто тогтоохо, буртаг үбһэнтэй тэмсэхэ хэмжээнүүдые үнэн хэрэгүүдээр бэелүүлжэ байха юм. Тэрээнтэй хамта поли дээгүүр хүдэлмэрилжэ байгшадай ажалай бүтээсэ үдэр бүри дээшэлнэ.

10 плугшад газар хахалалгада жэгтэрэн оронхой. Эдэнэр түрүүшын үдэрһөө хойшо ажалай үндэр бүтээсэ ба эрхим шанар туйлан, үлыэр жэшээ харуулжа ябанад.

Семеноводческо звено

Куйбышевай нэрэмжэтэ колхоздо семеноводческо звено эмхидхэгдэһэн байна. Энэ звенонгой гэшүүд агротехническэ хэмжээ-ябуулганuудые зүбөөр бэелүүлхын тулада колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Ивановай хүтэлбэри доро календарьна түсэб зохёобо. Түсэб соонь ургасые дээшэлүүлхэ шухала хэмжээнүүд хараалагданхай.

Тусгаар таһалагдаһан 63 гектар участогай тарилгада бардам хүрэхэ үрһэн бэлэдхэгдэнхэй байна. Мүнөө энэ звеногой гэшүүд газараа һайнаар элдүүрилжэ байха юм.

Эдэ дутуунууд дагы усадхагдаха ёһотой

Корсаковска сельсоведэй «Коминтерн» колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилхэ тракторна бригадын хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Дубенко гэгшэ тракторнуудаа һайн шанартайгаар заһабарилхын түлөө нилээдгүй оролдолго гаргаһан байгаа. Мүн нүхэр Дубенко өөрынгөө бригадые мэргэжэлтэй кадрнуудаар хүсэлдүүлхын түлөө эрид тэмсэһэн байха юм. Тиин, энэ бригадын гэшүүд сезон соо зөөлэн хахалалгада оруулан 500 гектар элдүүрилхэ уялга абаһан байна.

Тиигэбэшье, энэ түрүү бригадын трактористнуудые али болохоор дэмжэжэ, тэдэнэрые шухала хэрэгсэлнүүдээрынь хүсэд хангаха уялгатай байһан «Коминтерн» артелиин правлени ямаршье оролдолго гарганагүй. Артелиин правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Ерахаев гэгшэ трактористнуудай байра байдалые һайжаруулха ябадал колхозой хэрэг бэшэ гэжэ хойрог зан гаргадаг байха юм.

Гадна, энэ колхозойхид хабарай тарилгые хангалтагүй бэлэдхэлтэйгээр угтаа. Хүдэлмэришэ моридынь амаруулагдажа, һайн тэжээл, харууһан дээрэ табигдаагүй дээрэһээ шадал шэнээгээр тон бага байха юм. Мүн тарилгын үедэ мори унаагай эдихэ тэжээл дутамаг байна. Адуу моридо эзэн бусаар хандаха ябадал эндэ үргэлжэлһөөр.

«Путь Сталина» артель тарилгада хэрэглэгдэхэ үрһэнэй фонд байгуулха тушаа гол анхаралаа табяагүй байгаа. Тиигэбэшье, үрһэ олохо талаар тоторейнгоо бүхы арга-боломжые хэрэглэхын түлөө эндэ хэншье оролдоногүй.

Тэрэшэлэн тарилгада ябаха адуу моридые элеэлүүлхэ тэжээлээр дутамаг. Тарианажалайнь хоёр бригада полевой хүдэлмэриие тон ехээр унжагайржа эхилһэн дээрэһээ түрүүшын үдэрһөө абаад гээгдэжэ ябана.

Хабарай тарилгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ ябадалда һаад түбэг боломоор хэдэн дутуунууд Байкало-Кударын колхозуудаар олон үзэгдэнэ. Эдэ хадаа үндэр ургаса хурааха ябадалые ехэхэнээр хойшонь татажа боломоор гээшэ. Тиимэдэ гээгдэжэ ябаһан тус аймагай колхозууд дутуунуудаа полевой хүдэлмэриин ябажа байгаа үедэ шууд усадхажа, Сталинска дүрбэдэхи табанжэлэй түрүүшын жэлдэ үндэр ургаса хурааха бата бэхи үндэһэ һуури табиха зорилготой.

Тус аймагай партийна, советскэ болон газартаряалангай организацинуудай зорилго хадаа түрүүшүүлэй дүршэлые бүгэдэндэ нэбтэрүүлэн, социалистическэ мүрысөөе улам эршэтэйгээр дэлгэрүүлжэ, тарилгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ колхозно тариашад болон МТС-эй бүхы хүдэлмэрилэгшэдые полевой хүдэлмэридэ эмхитэйгээр элсүүлхэ ябадалда байна.

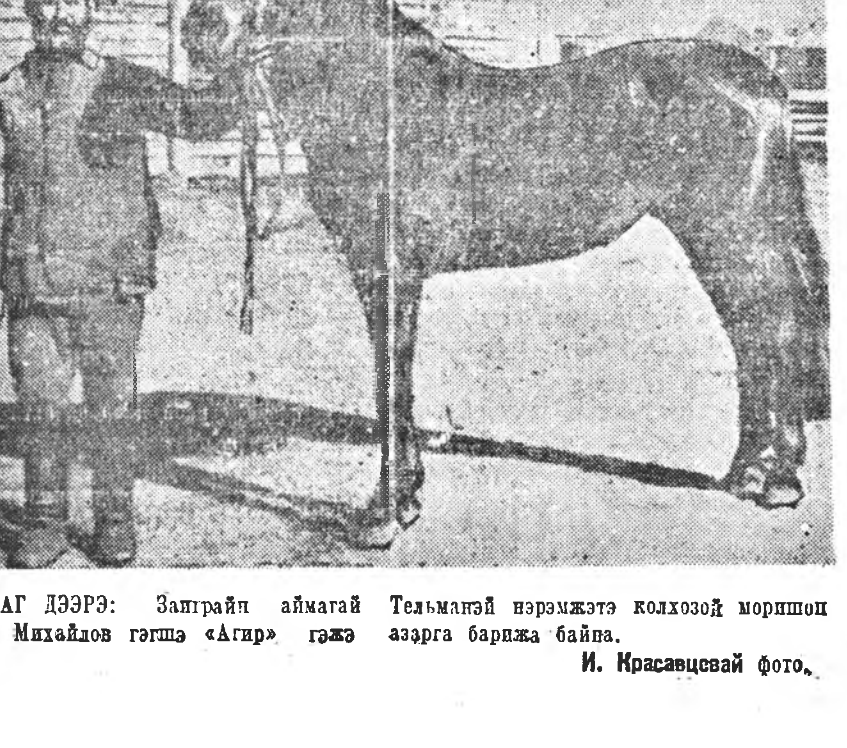
И. Н. БАЖЕНОВ.

Трактор машинанууд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ

ЦАКИР. **(Телефоноор абтаба).** Эндэхи колхозууд апрелиин 25-ай мэдээгээр 355 гектар хахалһан, 385 гектар борнойлһон байна. Энэ унжагай темпын гол шалтагаан хадаа олонхи тракторнуудай муугаар хүдэлмэрилһэнһөө болоно. «Майн 1» колхоздо хоёр трактор хүдэлмэрилдэг нэрэтэй аад аяар апрелиин 25 хүртэр оройдоо 15 гектар хахалба. Поли дээрэ гараһанһаа хойшо эдэ хоёр тракторнууд эбдэржэ, мэнин байгаа. Теэд, энэ бригадын бригадир нүхэр Бадмаев, тэрэшэлэн Закаменай МТС-эй дирекци тракторнуудые техническэ һайнаар харууһалжа, һаадгүйгөөр хүдэлмэрилүүлхэ тушаа ямаршье хэмжээ абанагүй.

Хамниин сомоной Калининай нэрэмжэтэ колхоз хабарай полевой хүдэлмэриие унжагайруулжа байнхай. Ушарынь хадаа энэ колхоздо хүдэлмэрилхэ дүрбэн трактор урагшаа ябажа өөлтэй юумэ хэнэгүй. Поли дээрэ гараһанһаа хойшо эдэ 4 трактор оройдоо 80 га хахалһан, 80 гектар борнойлһон байна. Тракторнуудайнь үдэр бүриин бүтээсэ тон бага байдаг. Теэд, энэ бригадын бригадиршье, трактористнуудшье, машинануудаа һайнаар харууһалжа, бүхы хүсөөрынь хэрэглэхын түлөө ород додоггүй байха юм.

Б. Гармаев.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Заиграйн аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой моришон Л. И. Михайлов гэгшэ «Агир» гэжэ азарга барижа байна.

И. Красавцевай фото.

Илалтын үдэртэ иимэ бэлэгтэй

Закаменай аймагай Хамниин сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой хонинной товарна фермын хонишод нүхэд Д. Цыбикова, Ц. Галданова, Д. Бармитова гэгшэд хони ямаа үсхэбэрилхэ, тэдэнэй ашаг шэмые дээшэ үүлхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллажа, 1945 ондо хони ямаа үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб дүүргэһэн байха юм. Эдэ гурбан хонишод ажалай нэмэлтэ түлбэридэ 37 хурьга абаһан байгаа.

Эдэнэр мүнөөшье малай үбэлжэлгые ба шэнэ түл абалгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ байна. Эдэнэрэй харууһалжа байһан 700 толгой хони ямаад тобир тарганууд зандаа.

Шэнэ түл абалгые һайн бэлэдхэлтэ ба эмхитэйгээр эхилжэ, 700 хурьга эшэгэ хүлеэжэ абаад, элүүр энхэр тэнжээжэ байна. Мүнөө түл абалга түгэг дундаа.

Тус фермынхид Майн нэгэнэй үдэрые ажалай амжалтануудаар угтаха гэһэн социалистическэ уялгануудаа үнэн хэрэгээр дүүргэжэ байна.

Б. Дансорунов.

Түрүү һуури эзэлхын түлөө

Тарбагатайн аймагай «Гигант» колхозой правлениин түрүүлэгшын орлогшо ба партийна эхин организациин секретарь нүхэр Радикальцев хабарай полевой хүдэлмэриин эхилхын урда тээ тарианажалай бригадын бүхы бригадирнуудые суглуулаад:

— Хабарай тарилгын бүхы хүдэлмэриие саг болзор соонь, эрхим шанартайгаар дүүргэхэ эгээл харюусалгатай үе ороо. Тиимэдэ бүхы колхозникуудые ажал дээрэ зүбөөр элсүүлэн табиха, хэрэглэхэ ябадал тон шухала байна гэжэ — хэлээ һэн.

— Манай бригада энэ зорилгые бэелүүлжэ шадахал байна, мүн шадалагшье гээшэ,—гэжэ гурбадахи бригадын бригадир нүхэр Сапунов хэлэһэн байгаа. Тэрэшэлэн хоёрдохи, дүрбэдэхи бригадын бригадирнууд Бочеев, Селифонкин гэгшэд бэеэ зэһэжэ бэлэн байһанаа тэндэ мэдүүлээ һэн.

Энэ хадаа байгша оной апрелиин 12-ой үдэр байгаа. Тэрэнэй һүүлээр гурбан хоног үнгэрөөд байхада «Гигант» колхозой тарианажалай бүхы бригаданууд поли дээрээ гаража, тарилгын урда тээхи элдүүрилгэдэ ороһон байха юм. Тиихэтээ хамта, бригада, звено, хүн бүхэнэй дунда социалистическэ мүрысөөн бүри эршэтэйгээр дэлгэрһэн байна.

Газар хахалагшад болон борнойшодой дундахи социалистическэ мүрысөөн бүри эршэтэйгээр дэлгэрнэ. Тэдэнэй ашаар, плугшад болон борнойшодой ажалай бүтээсэ болон шанар үдэр бүри дээшэлдэг болоо.

Бригада хоорондын мүрысөөн соо нүхэр Сапуновай хүтэлбэрилдэг бригада түрүү зэргэдэ ябана. Мүн хоёрдохи, гурбадахи бригаданууд Сапуновай бригадатай шууд уридалдажа ябаха юм.

Полевой хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалистическэ мүрысөө зүбөөр эмхидхэһэнэй ашаар, „Гигант" артель хабарай тарилгаар аймаг соо түрүүлжэ ябанхай. Энэ колхоздо олохон гектар газар хахалагдаһан, борнойлогдоһон ба мүн хэдэн гектарта ороохото культуранuудай эртын тарилга хэгдэһэн байна.

И. ТАЙНОВ.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Тарилгын үедэ агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха

Манай республикын колхозууд, совхозууд ба МТС-үүд айхабтар шухала хүдөө ажалай хүдэлмэриин түлэг дунда эхилжэ ороод байна. Хабарай тарилгаһаа эхилээд тарягаа хуряажа абаха хүртэр хаһа саг соонь һайнаар ажиллаха гээшэ колхозно тарялшадай гол шухала зорилго мүн.

Энэ оной мартын 27-до ВКП(б)-гэй Центральна Комитет болбол „1946—1950 онуудта СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб тухай хуули баталагдаһанай дашарамда партийна организацинуудай ябуулха агитационно-пропагандистска хүдэлмэринүүд тухай" тусхай тогтоол гаргаһан байна. Тэрэ тогтоол соогоо ВКП(б)-гэй ЦК болбол табанжэлэй түсэб тухай Хуулитай ажалшан зониие танилсуулха тушаа олониитын политическэ хүдэлмэриие дэлгэрэнгы гээр ябуулха шухала гэжэ партийна организацинуудта дуулгаһан байна юм.

Сэргэй хойто тээхи шэнэ табанжэлэй түсэбые дүүргэхэ ба үлүү гартар дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ мүнөө хүдөө нютагуудта ямар зорилго табигдаха байнаб гэхэдэ колхозууд болон совхозууд тарилгын хүдэлмэриие һайнаар хэжэ хүдөө ажалай культуранудай ургасые ехээр суглуулжа абахын түлөө, жэлдэ 127 миллион тонно ороохо суглуулжа абахын түлөө тэмсэхэ хэрэгтэй.

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай республикын хүдөө ажалай хожомдоһон ба агротехникын заабариие муугаар дүүргэдэг байһан дээрэһээ, ургасые бага суглуулжа абадаг болоод байһаниие мэдэнэбди. Тиимэ байһан хадань, Сталинска табанжэлэй түсэбһөө үндэһэлжэ, колхозно тарялшадай үмэнэ табигдаһан шухала зорилгые шиидхэхын түлөө бүхы хүсөө гаргаха ёһотой байнабди. Түбхын гүрүүндэ хүдөө ажалай хожомдолые усадхаха, газараа һайнаар элдүүрихэ, тарилгые агротехникын заабариин ёһоор үнгэргэхэ шухала.

Хүдөөдэ олониитын политическэ ба культурно-гэгээрлэй хүдэлмэриие ябуулхадаа, хабарай тарилгые хаһа саг соонь һайн шанартайгаар хэхэ ябадалда зорюулхада шухала.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоол гарһанай һүүлээр, партиин Областной Комитедэй бюрогой энэ оной апрелиин 8-да гаргаһан тогтоол соонь иигэжэ хэлэгдэнхэй: «Хүдөөдэ байһан партийна организацинууд 1946 оной хүдөө ажалай хамаг бүхы хүдэлмэриие амжалтатай һайнаар үнгэргэхын түлөө колхоз, совхоз ба район бүхэндэ ургасые ба мал ажалай ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэхэ уялгатай, тэрэ хадаа таб жэлэй түсэбые дүүргэхэ ба ажалшадай ажабайдалые һайжаруулха хэрэгтэ али бэтэр ехэ туһа хүргэхэ болохо байна». Мүнөө эхилээд байһан табанжэл соо советскэ хүн бүхэнэй өөрынгөө ажал дээрэ эршэтэ шамдан хүдэлмэрилһэн ябадалһаа табанжэлэй түсэбэй дүүргэлтэ дулдыдаха болоо.

Мүнөө үедэ колхозно деревниидэ ажалшадай дунда угаа ехэ политическэ ба ажилуулэдбэриин эдибхи хэдэл бии болоод байна. Олон зоной хабаадалгатай суглаанууд ба митингнүүд дээрэ колхозниг уд, МТС ба совхозуудай хүдэлмэришэд хадаа шэнэ шэнэ социалистическэ уялгануудые бэеэ дээрээ абажа ба социалистическэ мүрысөөндэ олоороо оролсожо байна. Тиихэдээ тэдэнэр хабарай тарилгые һайнаар хэхэбди, таряа талхые элбэг-дэлбэгээр ургуулхабди, адуу малаймнай ашаг шэмые ехэ болгохобди гэжэ нэгэн дуугаар мэдүүлнэ.

Заиграйн аймагай „Улаан Эрхирик" колхозой колхозниигууд энэ оной февралиин 9-дэ нүхэр Сталинай хэлэһэн үгэдэ харюу болгожо, үндэр ургасын звенонуудые бии болгобо. Энэ ефремовскэ звеногой звеньевод нүхэр Цыдыпов 10 гектар газарһаа дунда жэшээгээр гектар бүриин 20 центнер шэниисэ ургуулхабди гэбэ. Шурыгинскэ звеногой звеньевод Мижит Раднаев гэгшэ гектар бүриһөө 700 центнер хартаабха ургуулха гэһэн уялга абаба.

— Хабарай тарилгые 10—15 үдэр соо хэжэ дүүргэхэ, гектар бүриһөө дунда жэшээгээр 12—15 центнер ургаса суглуулха гэһэн уялгые Закаменай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой бригадир нүхэр Самаганов абаба. Ториин аймагай Каландрашвилиин нэрэмжэтэ колхозой ефремовскэ звеное даагша нүхэр Шубина гектар бүриһөө 15 центнер шэниисэ ургуулха уялга абаба.

Иигэжэ абаһан уялгануудаа бэелүүлхын тула колхозниигууд оролдолго ехээр гаргана. Мүнөө хэлэгдэһэн нүхэр Шубинагай звено өөрынгөө даажа абаһан участок дээрэ 1500 тэргэ шабхэ ба бусад үтэгжүүлгын зүйлнүүдые тараагаад байха юм.

Түнхэнэй колхозниигууд болбол үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые жэшээтэ һайнаар үнгэргэбэ. Тэдэнэр хадаа саһа тогтоохо, тагнаа хэ зөөхэ тушаа тогтосмол түсэбөө нилээд үлүү гартар дүүргэбэ.

Хүдөөгэй партийна организацинууд болон тэдэнэй агитаторнууд хадаа энэ ажалшын зоной эдэбхи хэшээлые улам ехээр бадаруулжа, тэрэниие хабарай тарилгын хүдэлмэриие һайнаар үнгэргэхэ хэрэгтэ зорюулха ёһотой.

Һүнгүүлиин кампаниин үедэ хүдөөгэй парторганизацинууд болон тэдэнэй агитколлективүүд политическэ ойлгуулалтын ба культурна хүдэлмэри ябуулха тушаа яһала ехэ дүй дүршэлтэй болоо һэн. Тэрэ дүршэл шадабариие тарилгын үедэ хэрэглэхэ гэһэн зорилго гоёо гээшэ бии.

Полеводческо бригаданууд ябаһан агитаторнууд хадаа колхозниигуудай дунда социалистическэ мүрысөөниие эмхидхэжэ, тэдэ мүрысөөгшэдэй абаһан уялгаяа али зэргээр дүүргэжэ байһыень саг үргэлжэ шалгажа байха болоод тэрээн тухай улам зэндо холо дуулгаха байха болоно. Манай агитаторнууд мүрысөө эмхидхэхэһээ гадна, өөһэдөө тэрээндэ хабаадалсаха зэргэтэй.

Нёнондо хабарай тарилгын үедэ политическэ ойлгуулалгын хүдэлмэриие ябуулхын талаар Сэлэнгын аймагай „Улаан Темник" колхозой парторганизациин агитколлектив дүй ехэтэй байба. Тэндэхи агитаторнууд колхозниигуудай полидоо гараха тэрүүн, социалистическэ договорнуудые батаха ябадалые эмхидхэһэн байгаа. Тиигээд һүүлээрынь тарилгын түрүүшын үдэрһөө хойшо шалгалта табижа, мүрысөөгэй дүнгүүдые таб хоног бүридэ гаргаад, эрхимлэһэн хүнүүд колхозой правлениин ба парторганизациин дамжуулгын Улаан туг барюулдаг заншалтай байбал энһээ гадна, үдэрэйнгөө нормые үлүү гартар дүүргэһэн түрүүшүүлдэ: „Эрхим плугшан", „Эрхим сеяльщик," „Эрхим борноошон" гэһэн бэшэхэтэй тугуудые барюулдаг һэн. Агитаторнууд болбол саг үргэлжэ газетэ уншадаг, тон һонирхолтой элдэб янзын хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, дайдалхы исторгуудые гаргадаг бэлэй.

Колхозой агитаторнууд гээшэ полидээрэ ажалаа һайнаар эмхилхэдэнь бригадирнуудай үнэн туһалагшад мүн. Полевой хүдэлмэриин шанар тухай агитаторнууд гол анхаралаа хандуулха уялгатай.

Мүн тарялшадан колхозниигуудай байха полевой станүүдые культурна ёһоор, таатай зохидоор түхеэрхэ шухала.

Мүнөө хабарай тарилгын хүдэлмэри хаа-хаанагүй эхилээд байна гээшэ. Тиимэ хадань партийна пропаганда ба агитациин хамаг бүхы аппарадые энэ дары хүдэлгэхэ саг тулаа. ВКП(б) гэй райкомууд болбол поли дээрэ политическэ ойлгуулалтын ба гэгээрэл-болбосролой хүдэлмэриие хэзээ-хэзээнэйхиһээ үргэнөөр ба шанар һайнтайгаар ябуулха гэжэ оролдохо ёһотой. Эхин парторганизацинууд хадаа агитколлективүүдэй хүдэлмэриин түсэб зохеожо, агитаци ба пропагандые идейнэ үндэр хэмжээндэ табиха уялгатай.

А. КОСТЕЕВ.

Мүрысөөнэй долгиие үргэдхэнэ

СССР-эй Верховно Соведэй нэгэдэхи сесси дээрэ батадхан абтаһан 1946—1950 онуудта арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб тухай Хуулиие Торийн аймагай Доодо-Торийн сомоной „Улаан-Ноотэ" колхозой партийна эхин организациин коллективэй агитаторнууд гүнзэгыгөөр шудалаад, эрэгтэй эмэгтэй колхозниигуудта һайнаар ойлгуулжа эхилһэн байна.

Тус агитколлективэй (үтэлбэрилэгшэнь нүхэр Ц. Норбоева) ехэнхинь коммунистнууд ба комсомолецуудһаа тогтоһон байха юм. Тэдэнэр хадаа түрүүшынгээ жэлдэ агитатораар хүдэлмэрилнэ бэшэ, харин олон жэл соо хүдэлмэри жэ ехэхэн дүй дүршэлтэй болонхой. Илангаяа агитаторнууд нүхэд Ц. Норбоев, Б. Цыденов, А. Норбоев ба бусад агитационно-олониитын хүдэлмэриие үргэн ажалшадай дунда эдибхитэйгээр ябуулдаг агитаторнууд — стахановецүүд болоно. Эдэнэр мүнөө нүхэр Сталинай хэлэһэн түүхэтэ үгые ба Сталинска табанжэлэй түсэбые эрэгтэй эмэгтэй колхозниигуудта гүнзэгыгөөр ойлгуулжа, хабарай тарилгые хаһа саг соонь эрхим шанартайгаар дүүргэхэ зорилго табяад, мүнөө хабарай тарилгада ябагшадай дунда хоёр-хоёр хөөрэлдөөнүүдые нүхэд Г. Жигжитовай ба Б. Сосоровой бригадынхидай дунда үнгэргэһэн байна.

Мүн эндэхи агитаторнууд болбол дүлэтэ үгөөр агитаци хэхэ зуураа, хабарай тарилгые богони болзор соо эрхим шанартайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэхэ социалистическэ мүрысөөнэй долгиие үдэр бүри үргэдхэнэ.

Агитаторнуудай хүдэлмэридэ партийна эхин организациин секретарь нүхэр Д. Очиров гэгшэ үдэр бүри халуун туһаламжа хүргэдэг юм. Партийна эхин организациин үүсхэлээр хабарай тарилгада бэлэдхэл соогуур хоёр улаан уланг ууд ба полевой станууд түхеэрэгдэһэн ба гоё һайханаар шэмэглэһэн байгаа. Мүн хабарай тарилгада ябагшадта зорюулагдаһан ханын газетэ ба байшалхы хуудаһанууд гаргагдаха, кино ба уранһайханай самодеятельностиин хараалга, полевой хүдэлмэришэдтэ шэнэ газетэ ба журналнуудые уншажа үгэхэ агитбригада эмхидхэгдэхэ байна.

Б. ЦЫДЕНОВ.

Майн 1 болтор 3 үдэр үлэбэ

Майн урда тээхи мүрысөөндэ оролсожо абаһан уялгануудаа ямараар дүүргэжэ байнабта?

Абаһан уялгануудаа урдишалан дүүргэбэ

Улан-Удын Горпромсоюзай системын «Кооператор комсомолец» гэжэ олзобориин артель (түрүүлэгшэнь нүхэр Баранов) түрүүшын кварталда туйлаһан амжалтануудайнгаа түлөө ВКП(б)-гэй горкомой дамжуулгын Улаан туг һаяхан абаһан байгаа.

Тиигээд энэ коллектив майн урда тээхи мүрысөөндэ оролсожо, апрелиингээ даалгабари 110 процент дүүргээд, үргэн хэрэгсэлэй эд бараа элбэг дэлбэгээр гаргахаар уялгануудые абаһан байха юм.

Абаһан эдэ уялгануудаа хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө, артелиин хүдэлмэришэн бүхэн үнэн зүрхэнһөө хүдэлмэрилжэ, апрелиин 20 хоногой туршада һарынгаа даалгабари хүсэд дүүргэжэ шадаһан байна.

Эдэ үдэрнүүдэй туршада стахановец нүхэр Макаров халаанайнгаа даалгабари үргэлжэ 320 процентһээ доошо бэшээр дүүргэжэ һайн жэшээ харууаба.

Нүхэд Сиротин, Шайдурова, Санжиева, Кушнарева гэгшэд нүхэр Макаровай түрүү жэшээгээр хүдэлмэрилжэ, мүн тиимэ амжалтануудые туйлабад.

Апрелиингээ үлэгшэ 10 хоногой туршада түсэбһөө гадуур нэмэлтэ продукци үгэхэ гэжэ артелиинхид хамтынгаа суглаан дээрэ тогтоогоод, мүнөө эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байнад.

Е. РИНЧИНОВА.

«Кооператор комсомолец» гэжэ промартелиин ниитын цехын хубсаһа эсхэгшэ Санжиева Мидыгма Таровна гэгшэ һара бүриингөө даалгабариие 350 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. Т. Санжиева. И. Красавцевай фото.

13 хоног соо һарынгаа даалгабари 152 процент дүүргэбэ

Гүрэнэй заводой комсомолецууд ба залуушуул майн нэгэнэй һайндэрые ажалай эрхим амжалтануудаар угтахаа хүсэжэ, өөһэд хоорондоо мүрысэн эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байнад.

Нүхэр Зягьковой хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай бригада апрелиин түрүүшын үдэрһөө ажалай эрхим жэшээ харуулжа захалһан юм. Тэрэнэйнгээ ашаар энэ бригадын коллектив һарынгаа даалгабари 13 үдэрэй туршада 152 процент дүүргэһэн байна.

Энэ һайн жэшээень нүхэр Балахановай бригада дэмжэн абаад апрелиин түрүүшын 15 хоногой даалгабари 214 процент дүүргэбэ.

Мүн нүхэр Байновой комсомольско-залуушуулай бригада тэдэнһээ изгашье дутангүй хүдэлмэрилжэ, үдэр бүхэнэйнгөө даалгабари холодоо үлүүлэн дүүргэдэг болонхой.

Нүхэр Лавровой начальнигаар хүдэлмэрилдэг цехын эрхим стахановец нүхэр Блохин мүрысөөндэ түрүүлбэ. Энэ нүхэр болбол үдэр бүхэндэ 7 хүнэй хэхэ хүдэлмэриие һайн шанартайгаар дүүргэдэг байна.

Мүнөө энэ заводой бригада бүхэн майн нэгэн болтор бүри үндэр амжалтануудые туйлахаар тэмсэнэ.

Майн нэгэниие эрхим бэлэгүүдтэйгээр угтаханъ

Кабанскын аймагай ангуушад нүхэд Белобородов ба Васильев гэгшэд үбэлэй хүйтэн һалхин ба бордоһон шуурган соогуур зэрлиг ангуудай мүр мүшхэжэ, ходоолоо баян ашаг олзотой бусахаяа оролдодог байһан юм.

Агнууриин ажалай хүшэр хүндэ байбашье һаань, эдэ хоёр ангуушад өөрынгөө зорилгые хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ шадаһан байнад.

Һүүлэй мэдээгэй ёһоор ангуушан нүхэр Белобородов аймагай «Заготживсырьегой» контородо 3800 түхэригтэ ангай арһа тушаажа, 1945—46-дахи онуудай агнууриин сезоной даалгабариие 321 процент дүүргэһэн байха юм.

Мүн нүхэр Васильев 3200 түхэригтэ ангай арһа тушааһан байна.

Мүнөө эдэ хоёр ондатрын хойноһоо агнуури хэжэ, туйлаһан амжалтануудаа бүри арбидхажа, үндэр амжалтануудаар майн нэгэнэй һайндэрые угтахань.

1946 оной навигациин урда тээ

Шэнэ табанжэлэй түсэб болбол бүхы зам харилсаанай саашанхи хүгжэлтэнүүдтэй хамта мүн уһан замай транспортын хүгжэлтые толорхойгоор хараалһан байна. Уһан замай транспорт хадаа ашаа шэрэлгые 1950 ондо дайнай урда тээхидэ орходоо 38 процентээр дээшэлүүлхэ ёһотой болоно.

Байкало-Селенгинскэ пароходствын коллектив болбол 1946 ондо ашаа шэрэлгые 1945 онтой сасуулбал 23 процентээр дээшэлүүлхэ юм. Тиихэтэй хамта тэндэ хабаатай портнууд, пристаньнууд ашаа абалгын ба тээлгын хэмжээе 13 процентээр дээшэлүүлжэ, ашаа зөөлгын үнэ сэнгые хямдаруулха уялгатай болоно.

Энэ харюусалгата зорилгые 1946 оной навигаци соо тус коллектив дүүргэхэ бүхы арга-боломжотой байна. Тиихэтэй хамта эдэ бүхы арга-боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэхын тула үшөө нилээд ехэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ шухала болоно.

Байкало-Сэлэнгинскэ пароходствын коллектив дүрбэдэхи сталинска табанжэлэй түсэбые майн урда тээ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй эршэтэ долгин соогуур угтаха зуураа, ажалай жэшээтэ һайн амжалтануудые туйлаһан байна. Тиин бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөнтэ илажа, уһан замайхидай дунда алдаршаһан пароходой эрхим капитан нүхэр П. Минеев, штурман нүхэр Н. Жуков, шкипер нүхэр Я. Панов ба бусад навигацида бэлэдхэлэй хүдэлмэриие толгойлон, жэшээтэ һайн амжалтануудые туйлажа шадаа.

«Стахановец» «Улан-Батор» пароходуудай коллективүүд үнгэрэгшэ жэлэй навигациин бэлэдхэлдэ хүдэлмэрилһэндөө адляар хүдэлмэрилжэ, энэ жэлэй навигациин бэлэдхэлдэ эрхим амжалтануудые туйлажа, гол мүрэнэй флодой Министерствын ба ВЦСПС-эй шагналда хүртэһэн байна. «Стаханов» пароходой капитан нүхэр Фялишев, «Улан Батор» пароходой капитан нүхэр Смирнов энэ пароходствын бүхы коллективэй дунда социалистическэ мүрысөө нэн түрүүн ударидан толгойлһон ба энэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн байна.

Мүн тэрэшэлэн «Пограничник» «Ударник» пароходуудай командын навигациие эрхим бэлэдхэлтэйгээр угтахын түлөө һайнаар оролдожо, бэлэдхэлэй хүдэлмэриие урдишалан дүүргээ. ... хэлэгдэһэн пароходуудай коллективүүд пароходойнгоо механизм заһабариин ехэнхи хубиень өөһэдынгөө хүсөөр бүтээжэ, гүрэнэй зөөридэ нилээд ехэ ... билгэ хэһэн байна.

Байкало-Селенгинскэ пароходствын коллектив энэ жэлэй навигацида бэлэдхэлэй хүдэлмэриие майн урдахи социалистическэ мүрысөөнэй долгин соогуур хаһа саг соонь үнгэргэжэ шадаа.

Мүнөө тус коллектив болбол навигациие угтахаар хүсэд бэлэн болоо. ...хэ зуураа, тэдэнэр хадаа шэнэ табанжэлэй түсэбтэ хараалагдаһан ашаа зөөлгын түсэбые саг болзор соонь дүүргэхэ, тэрэнэй үнэ сэнгые хямдаруулха, пароходой түлишэ гаргашалха ба ... харууһалха ябадалда тусхай анхарал хандуулжа, гүрэнэй зөөридэ арбилха ехээр хэхэ шухалын шухала зорилгонуудтай байна.

Байкало-Селенгинскэ пароходствын бүхы коллектив майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөе улам саашань гүнзэгыржэлүүлжэ, дүрбэдэхи сталинска табанжэлэй нэгэдэхи жэлые ажалай томо һайн амжалтануудаар угтахын түлөө абаһан бодото уялгануудаа ... дүүргэнэ.

Ж. БАЗАРОВ.

10 хоног соо һарынгаа даалгабари дүүргэбэ

Республикын загаһашад бүхэн гүрэндөө элбэг дэлбэгээр загаһа тушаахаа оролдожо, ажалай үндэр амжалтануудые туйлажа байнад.

Хойто-Байгалай аймагай «Трудовой Северянин» гэжэ артелиин загаһашад апрелиин түрүүшын декадай туршада загаһа барилгаар һарынгаа даалгабари 124 процент дүүргэжэ мүрысөөндэ түрүүлбэ.

Тэрэшэлэн «Труд» ба Чапаевай нэрэмжэтэ артельнүүдэй загаһашад урда тээхи мүрысөөндэ оролсожо хоногойнгоо даалгабари 200 процент хүртэр дүүргэһэн байна.

Халаанайнгаа даалгабари 900 процент дүүргэнэ

Майн нэгэнэй һайндэрые ба Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай Илалтын үдэрэй һайндэрэй ойртохо бүри Хандагатайн мехлесопунктын модошод ажалайнгаа бүтээсые дээшэдхэжэ байна. Эрхим модо отологшо нүхэр Болонев һүүлэй үдэрнүүдтэ халаанайнгаа даалгабари үргэлжэ 900 процентһээ бэшээр дүүргэдэг болонхой.

Мүн модо отологшод нүхэд Переваловба Алексеев гэгшэд үдэр бүри 3— нормо дүүргэнэ.

Уранһайханай самодеятельностиин хаpалга

Городок городто апрелиин 27-һоо майн 20 хүртэр уранһайханай самодеятельностиин кружогуудай харалга болохонь. Энэ харалгада городой һургуулинуудай, завод ба эмхизургаануудай уранһайханай кружогууд хабаадалсаха.

ГҮРЭНЭЙ ЭКЗАМЕН БАРИЛГА ОЙРТОБО

Манай республикын һургуулинуудта дүүргэлтын гүрэнэй экзамен бариха саг ойртобо. Мүнөө жэлдэ манай республика соо 234 һурагшанар дунда һургуули дүүргэжэ, болбосоролой аттестат абахын түлөө гүрэнэй экзамен бариха байна. Мүн 7-дохи классуудые дүүргэжэ гараха 2510 һурагшанар, 4-дэхи классуудые дүүргэжэ гараха 7168 һурагшанар дүүргэлтын экзамен бариха ёһотой. Гадна бусад классуудай бүхы һурагшанар класс һаа класста оролгын шалгалтада ороха ёһотой.

Гүрэнэй экзамен барилгада эрхим һайнаар бэлэдхэл хэхэ ба тэрэниие һайнаар эмхидхэхэ ябадал арадай гэгээрэлэй органуудай, бүхы һургуулинууд ба багшанарай тон шухала зорилго гээшэ. Мүн энэ хэрэгтэ бүхы партийна, советскэ, комсомольско организацинууд, бүхы олониитэ эдибхитэйгээр хабаадалсаха уялгатай.

Экзаменда бэлэдхэлгын талаар гэгээрэлэй Министерствын талаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдаа. Дүүргэлтын экзаменуудай билетүүд гэгээрэлэй Министерствээр зохёогдожо, бүхы һургуулинуудта эльгээгдэһэн байха юм. Мүн экзамен үнгэргэхэ инструкци ба заабаринууд бүхы һургуулинуудта тараагдаһан. Экзаменационно комиссинуудай состав баталагдаһан байна. Гадна экзамен барилгын үедэ һурагшанарай эдеэ хоолые һайжаруулхын зорилгоор БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй заабараар хүдөө нютагуудай һургуулинуудай дүүргэлтын классуудай һурагшанарые экзамен бариха үе соо эдеэ хоолоор хангахын түлөө хэмжээнүүд абтаһан байна. Экзаменай үедэ һурагшадай эдеэ хоолые һайжаруулха ябадалда предприяти ба колхозууд хабаатай һургуулинуудтаа ехэхэн туһаламжа үзүүлхэ ёһотой.

Экзамен барилгада эрхимээр бэлэдхэжэ байһан һургуулинууд манай республикада олон. Жэшээлхэдэ Улан-Удэ городой № 3 дунда һургуули (директорынь нүхэр Яцевилло) энэ талаар бага бэшэ хүдэлмэри ябуулһан ба ябуулжашье байна гээшэ. Энэ һургуулиин педагогическа коллектив экзамен барилгада һайнаар бэлэдхэжэ, тэрэниие эрхимээр үнгэргэхын тула эсэшэ сусашагүй хүдэлмэрилнэ. Урда жэлнүүдтэ үзэһэн зүйлнүүдые дабтаха ябадалые түсэбэй ёһоор үнгэргэнэ. Һурагшадай өөһэдөө хүдэлмэрилхэ тусгаар таһаг зохистойгоор түхеэрэгдэһэн байха юм. Багшанарынь хэшээлдээ һайнаар бэлэдхэл хэдэг. Мүн педагогическа институтай мэргэжэлтэй һурагшанар экзаменда бэлэдхэлгын хүдэлмэридэ хабаадуулагдажа лекцинүүдые уншадаг болоо. Комсомольско ба пионерскэ организацинууд экзаменда бэлэдхэлгын талаар педагогическа коллективтэ ехэхэн туһаламжа үзүүлдэг байна. Мүн һурагшадта халуун хоол эмхидхэгдэнхэй. Энээн дээрэһээ һуралга-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин шанарые нилээд ехээр дээшэлүүлһэн ба һурагшадта эрдэм мэргэжэл олгохо талаар бага бэшэ амжалтануудые туйлажа шадаһан байха юм. Мүн Сэлэнгын аймагай Загустайн дунда һургуули (директорынь нүхэр Иринчеев) ба Улан-Удын № 7 эхин һургуули (даагшань нүхэр Е. В. Вторушина) экзаменда һайнаар бэлэдхэжэ, һургалга хүмүүжүүлгынгээ хүдэлмэридэ нилээд ехэ амжалта туйлажа шадаа.

Экзаменда бэлэдхэлгэдэ ехэ муугаар хүдэлмэрилжэ байһан һургуулинууд бии байна. Жэшээлхэдэ, Иволгын аймагай Оронгын сомоной долоон жэлэй һургуули (директорынь нүхэр Абрамов) экзаменда тон муу бэлэдхэлтэй. Гэбэл, урда жэлнүүдтэ үзэһэн зүйлнүүдээ дабтажа үзэхэһөө байтагай, ород хэлээр программаа дүүргэжэ шадаагүй байха юм. Энэ һургуули ород хэлээр программаяа дүүргэхэ бүрин эрхэ байдалтай байгаа. Зүгөөр Иволгын арадай гэгээрэлэй таһагай (даагшань нүхэр Балтахинов) зүгһөө энэ һургуулиин хүдэлмэридэ тон һулаар хиналта хэдэг байһаниинь ород хэлээр программа дүүрээгүй байһанай гол шалтагаан болоно гээшэ. Мүн аймагай Красноярска дунда һургуули (директорынь нүхэр Попов) багшагүй дээрэһээ естествознани ба химоэр программаа дүүргээгүй байха юм. Энэ һургуулиин директор эрэгэнһээ эдэ предметээр һургагшые олохын эрид хэмжээ абаагүй байна. Мухар-Шэбэрэй Бомско эхин һургуули (даагшань нүхэр Омбоева) экзаменда бэлэдхэл жэгшүүритэй муугаар ябуулна. Багшанарынь хэшээлдээ муугаар бэлэдхэжэ, урда тээнь үзэһэн зүйлөө дабтадагые эмхидхээгүй, һурагшадай арифмэтигэ ба ород хэлэнэй тетрадьнууд тон муугаар шалгагдадаг байха юм. Мүн һурагшад экзаменда бэлэдхэлгын үедэ халуун хоолоор хангагдаагүй. Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ һургуулида һургалга-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һулаар ябуулһан дээрэһээ 1944—45 оной һуралсалай жэлэй эсэстэ экзамен барилга дээрэ номдоо муу һурагшанар олоор элирүүлэгдэһэн байна. Тиихэдэнь тэдэ һурагшанарта һургуули дүүргэһэнэй үнэмшэлгэ үгтэһэн ушарнууд энэ һургуулида үзэгдэһэн байна. Һургуулиие даагша нүхэр Омбоева үнгэрэгшэ жэлэйнгээ дутуунуудые муугаар дабтажа байхань тон гайхалтай. Экзаменда һулаар бэлэдхэл ябуулжа байһан бусадшье һургуулинууд манай республика соо бии байна.

Иимэһээ экзаменай эхилхэ үдэр — майн 20 хүртэр үлэһэн тон үсөөн үдэрнүүдэй час минута бүхэниие олзотой туһатайгаар хэрэглэжэ, эрхим һургуулинуудай һайн жэшээе халан абажа, экзаменда бэлэдхэлдэ үзэгдэжэ байһан бүхы дутуунуудаа дары усадхажа, гүрэнэй экзамен барилгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ, илангаяа арадай гэгээрэлэй хүдэлмэришэдэй ба бүхы олониитын хүндэтэй зорилго болоно. Предприяти болон колхозууд экзаменда бэлэдхэлгын болон үнгэргэлгын үедэ һурагшадые һайн эдеэ хоолоор хангаха ябадалаар һургуулинуудта халуун туһаламжа үзүүлхэ уялгатай.

Г. ДАНЗАНОВ.

Советскэ литературын гайхамшагта зохёолнууд

...литература болбол таһарша... арадтай холбоотой. Тэрэ ха... ...ческа ород литератураһаа үнэн ...ла дурлаха ба Эхэ орондоо ...үзэл сурталнуудые залгам... байха юм. Ленин—Сталинай ...ургуулида урган хүгжэһэн со... ...ратурые хүтэлбэрилэн һур... Алексей Максимович Горький ...зохёолшод хадаа «хүнэй һанаа ...инженернүүд гээшэ» гэжэ ну... хэлэһэн байна. Социалисти... ...э орондоо бүхы ами наһаяа ...адые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ...хүдэлмэреэр уранзохёолшод ...тскэ правительство ба боль... партидаа туһалалсадаг гээшэ. ...Эсэгэ ороноо хамгаалха дай... ...шын үдэрһөө эхилжэ манай ...шод Эхэ ороноо эдибхитэйгээр ...адай зэргэдэ оролсоһон байха ...хадаа бүхы дэлхэйн урда ...фашизмын үнэнтэ нюурые ха... ...советскэ патриодуудай хэрэгүү... ...үүлан, хатуу зоригтонние ...үлжэ, арадаа ажал ба байл... ...атар зориг ба шэн габьяала ...байна. Дайн сэрэгэй хатуу ...аюултай үдэрнүүдтэ гараһан ...нууд болбол фашистскэ эзэм... ...эсэргүү агуухэ байлдаанда ...ратурын гүнзэгы удхашанар... ...ние харуулна.

...4 онуудта тунхаглагдаһан ба ...шагналай хайрада хүртэһэн ...нууд хадаа манай уранзохёол... ...бэлигэй баялиг ба тэдэнэй ...олон янзата творческо шэг... ...нэ. Эдэ номуудай дунда манай ...алдарта үнгэрһэн сүлтэ зо... ...н номуудые бидэ олонобли... ...модо Вячеслав Шишковой ...Пугачев» гэжэ роман, Алек... ...новай «Порт-Артур» гэжэ ро... ...сей Толстойн Иван Грозный ...пьесэ ороно.

...ковой «Емельян Пугачев» гэ... ...соо элдэб харша ябадалнууд ...ческа событинуудаар элбэг ...үнжэлэй 3-дахи четвертиин ...гээр харуулагдана. Хаанай ...крепостной тосхоной зонуул... ...ка король Фридрихын сэрэ... ...асохижо Берлин абаһанородой ...арта сэрэгшэд энэ ном соо ...харуулагдана. Ород арадай ...рэнэй эрхэ сүлөөгөө абахые ...ба дарлалта мүлжэлгэтэй ...автор тон нягта һайнаар ...харуулна. Емельян Пугачевоор ...оһон тарагшадай дайдай байла... ...үргэнөөр харуулжа, Эхэ ...агдал ба боголшологлохые ...хадаа илагдажа дабагдаша... ...үсэн болоожо ниилэхэ юм гэжэ ...харуулнэ.

...урые баатарлигаар хамгаа... ...шэр манай литературада анхэ ...хурса һочороор ба баян ...уулагдаа. 1904—1905 онууд... ...ород-японой дайнда эпихэбтэ... ...хадаа арад зоной гэм ...хаанта засагай гэм гэжэ ...о А. Степанов тон этигэ... ...улаа. Хаанай чиновнигууд ...эрэ зэргые хамгаалжа шадаа... ...хамгаалхаа оролдоошьегүй юм. ...ализэшэ зарсанууд тухай авто... ...н номойнь мүрнүүд тэдэ ...үзэн ядалые түрөө... ...хамгаалагша оротой рядовой ...социалуудтай барисаатай үнэн ...ерэнүүд тухай авторай башэһан ...улан ба инагаар бэшэгдээ. ...Эхэ оронойхилые хамгаалан ород зонууд ами наһаяа гамнаагүй юм. Ородой гайхамшагта флотоводец Макаров, Порт-Артурай хамгаалалгые эмхидхэн хүтэлэгшэ генерал Кондратенко гэгшэдэй образууд үнэн сэхээр ба этигэмээр харуулагдаһан байна. Мүнөө манай алас дурнын газарнуудай Эхэ орондоо бусаагдажа абтаад байхада, Степановай хэлэһэн үгэ хадаа илангаяа арюун ба шухала шэхэндэ шагнагдажа, Советскэ засагай өөрынгөө хуушанай традицине хүсэлөөр хадагалжа, арад зоноо шэпэ, мүнөө болтор харатдаа дуулдаагүй илалтада асарһыень харуулна.

Сталинскэ шагналай нэгэдэхи зэргэнь Алексей Толстойн пьесэнүүдтэ үгтэһэн байна. Хуушанай буржуазна түүхэдэ Иван Грозныы ажаһууһан тэрэ үень зүбөөр харуулагдажа шадагдаагүй юм. Энэншье теэд ойлгостой. Дворянскэ ба буржуазна эрдэмтэд хадаа феодальна реакци, князь, бояарнуудтай Иван Грозныы тэмсэһэндэнь дуратай байха аргагүй һэн. Хуушан историческэ наука түшэһэн уранзохёолшод тэрэнэй фигурые зүбөөр харуулжа шадахагүй байгаа. Тэрэ үеын удхашанар, байдалань гансал манай советскэ наукаар тайлбарилагдаа. Грозныын ба тэрэнэй үеын ролиие гүнзэ наукаар ойлгодоһондонь урмашан, Алексей Толстой хадаа үзэгдөөгүй урагшай ханай хүсөөр Иван IV хаанай образые гүрэнэй томохон ажал-ябуулагшэ гэжэ харуулба. Тэрэ хадаа Грозныын хаан байха үедэ дэлгэрһэн ангинуудай хатуу тэмсээнэй удхашанарые нээжэ, ородой национальна гүрэнэй байгуулалтын прогрессэй һайн талые харуулһан байна. Немецкэ тонуулшадай буляажа абаһан газарые бусаахын түлөө Грозноор толгойлогдоһон ород арадай тэмсэлые автор ялайса зураһан байха юм. Тэрэ сагай һанаа сэдьхэл ба хабаадагша нюурнуудай абари зангуудые дамжуулһан уран һайхан ба шэмэтэй хэлээр хоёр пьесэнүүд хоюулаа бэшэгдэнхэй.

Шагналаар тэмдэглэгдэһэн Борис Горбатовай «Илагдашагүйшүүл» Ванда Василевскаягай «Юрдөөл дурлал» ба Константин Симоновой «Үдэрнүүд ба һүнинүүд» гэһэн уранзохёолнууд болбол немецкэ буламтарагшадта эсэргүү Агуу-ехэ Эсэгэ ороноо хамгаалха дайнай үеын советскэ хүнүүдые харуулна.

«Илагдашагүйшүүл» гэһэн Б. Горбатовай повесть болбол эзэмдэлгын богоолто саг зуураа ороһон советскэ хүнүүдтэй немецкэ богоолшологшодто эсэргүү тэмсэлдэ зорюулагдана. Немецүүдэй зэрлиг муухай ябадалнуудые. советскэ хүнүүдые хюдаха гитлеровскэ политикые, фашистнарай зэрлиг шарайе толорхойлон бэшэһэн энэ номой мүрнүүд сухалаар амилна. Повестиин геройнууд—эрэшүүл ба эхэнэрнүүд, бэлэшүүд ба үхибүүд—этэнэр бултадаа гайхамшаг эрилхэг ба баатар зориг гаргана. Советскэ хүнүүд гитлеровскэ алуурчадай дарлалта доро орожо үгээгүй юм. Тэдэнэр хадаа Эсэгэ оронойгоо шэрэ соло ба сүлөөгэй түлөө эрэлхэг ба хатуу зоригтойгоор тэмсэжэ. Эхэ оронойгоо илагдашагүй үнэн хүбүүд гээшэбди гэжэ гэршэлээ. Советскэ патриодууд немецкэ эзэмдэгшэдэй байша һуушагүй байдал тогтообо. Энэ ном соо большевистскэ партиин эмхидхэхы үүргые тон эли тодоор харуулаа. Парти болбол партизанскэ хүдэлөөнине толгойлжо, богоолшологшодой эсэргүү тэмсэлдэ хүдэлмэришэд колхозникүүд ба интеллигенцине зоригжуулжа, советскэ хүнүүдые илалтада асараа.

Ванда Василевскаягай «Юрдөөл дурлал» гэһэн ном болбол байлдаанууд ба элэ жэлнүүдэй байдалай сэрэгэй талые харуулаагүйшье һаа мүн лэ дайнда зорюулагдажа бэшэгдэһэн байна. Энэ хадаа советскэ хүнүүдэй һанаа сэдьхэл ба тэдэнэй өөһэд хоорондын харилсаан тухай повесть болоно. Повестиин геронни Мария гэгшын эрэ Григорий фронтһоо ерэнэ. Тэрэ болбол дайнда тахир бохир болошоо юм. Анха түрүүн уулзахадаа, тэдэ хоёрой инаглал хододоо хосороо гэжэ Мария һанажа бодожо эхилхэ юм. Тахир бохир болошоһон хүнтэй һууха ямаршье аргагүй шэнгеэр тэрээндэ харагдана. Теэд Григоритоёо үлэхэ гү, али ондоо хүндэ ошохо гү гэжэ һүүлшынхиеэ шиидэхэ болоходонь, үнэн сэбэрээр эрэ нүхэртөө инаглаһан инаглалань хиилэхэ юм. Советскэ хүнүүдэй үдэр бүриин байдалай ба бүлын бүхэжэлэг үнэн сэхэ ба эбдэршэгүй принципые Ванда Василевская тон үнэнөөр ба нягтаар харуулаа. Булэнэрые, үбгэ һамгадые. гэрлэхэ хүбүүд басагадые дайн сэрэгэй һалгаан хахасааһан байбашье, үнэн сэхэ байхын һанал мэдэрэл ямаршье туршалга, гашуудалые иладаг юм.

Агуухэ сталинградска байлдаанние уранһайханай ехэхэн хүсөөр харуулһан К Симоновой «Үдэрнүүд ба һүнинүүд» гэһэн уранзохёол хадаа манайдашье мүн тэрэшэлэн хилын саагуураше ехэхэн алдар соло олоһон байна. Энэ зохёолой удха ушарань простой юм. Гурбан гэрые немецүүдһээ буляажа абаад, тэдэнние бүхы Сталинградска фронт дээрэ Улаан Армиин добтолгодо оротор барижа байха гэһэн захиралта батальонно капитан Сабуров абаһан байха юм. Сабуров энэ захиралта дүүргэнэ. Немецүүд эдэ гэрнүүдые абаха гэжэ хэды оролдобошье юуншье тэдэнэй һанаашаар болоожо үгэбэгүй. Дайсанаа айхабтар гүнзэгыгөөр үзэн ядаһан эрэлхэг советскэ сэрэгшэдые. волжско хатуу городые хамгаалагшадай жэшээлэшэгүй хатуу зоригые этигэмжэтэй ба эли тодоор автор нээжэ харуулаа

«Хоёр капитан» гэһэн В. Каверинай роман болбол залуушуул тухай ба залуушуулда зорюулагдаһан байбашье. тэрэнние томо наһатайшье хүн һонирхолтойгоор уншадаг юм. Өөрынгөө Эсэгэ оронойнай алдар солын тула баатар ябадалнуудые хэжэ шадаха, ямаршье ядаралые тэсэжэ дабахаар бэлэн. абари зангаар хатуу советскэ хүнүүдэй урган хатуужалые автор хадаа ехэл урматай хүсэтэйгөөр харуулна. Номой герой советскэ залуу хүбүүн Саня Григорьев болбол олон тоото һаатабаринуудые дабажа эгээл орео ба хүндэ байлдаануудһаа илагшаар гаража өөрынгөө һомолһон зоригто хүрэжэ шадана.

Сталинскэ шагнал мүн лэ шүлэгөөр бэшэгдэһэн эрхим уранзохёолнуудта үгтөө. Александр Твардовскиин «Василий Теркин» гэжэ алдарта суута поэмэ шагнагдаа. Энэ номой герой Улаан Армиин хатуужаһан ба шадабаритай сэрэгшэ. хэдыгэшье хүхюу доргюун ба зоригтой. ядаралые дабажа ямаршье орёо байдалһаа гаража шадаха хүн юм. Энэ ном соо ород хүнэй национальна олон янзын абари зангынь тэмдэглэгдээ. Василий Теркин өөрынгөө Эсэгэ орондо ами наһаяа бүхыгөнь үгэнги хүн юм. Советскэ арадай дайсадые илаха тухай асуудал табигдабал тэрэнние ямаршье туршалга ядарал айлгадаггүй. Поэмэ ехэл мэргэн ухаантайгаар зүрхэ дулаасамаар бэшэгдэнхэй.

Алексей Сурковой Сталинскэ шагналда хүртэһэн шүлэгүүд ба дуунууд манай арадта ехэ үргэнөөр таранхай. Тэдэнэр соонь советскэ хүнүүдэй дайсанаа илаха этигэл найдал. социалистическэ Эсэгэ орондоо инаглал, нүхэр Сталиндаа бэеэ үгэһэниинь ехэ һайнаар элирхэйлэгдэнэ

Павел Антокольскиин «Хүбүүн» гэжэ поэмэ соо байлдаанда алуулшаһан хүбүүнэйнгээ дээрэ поэт—эсэгын гашуудаха ябадал ба илалта хадаа гээлтэгүйгөөр ерэгшэгүй гэжэ мэдэхэ поэт-гражданинай мэдэрэл хоёр, тэрэнэй лирическэ гашуудалта дуунда нэгэдэн ниилэнэ Хүбүүнэйгээ хуурсаг дээрэ хэлэһэн эсэгын үгэ хадаа поэмэ соо шэнэ баатарлиг ябадалнуудые хэхээр уряалһан эрэлхэг үгэ болоно.

Блокадын бүхы хүндэ бэрхэшээлнүүдые туйлаһан ленинградска поэт А Прокофьевой шүлэгүүд ленинградецуудай баатар ябадалнуудта зорюулагдана. Тэрэ шүлэгүүд гансахан городойгоо тухай темэһээ саашаа гараа юм. Гэдэнэрэй автор тусхай поэтическэ шадабаритайгаар бэшэһэн байгаа Үльгэрэй формотойгоор бэшэгдэһэн поэмэ хадаа нэгэ поэтическэ образоор хуушанай ородой баатарай эрхим шанарые ба советскэ хүнэй геройзмые хүсэд һайнаар харуулжа шадаа.

Шагнагдаһан уранзохёолнуудай тоодо С. Маршак гэгшын «12 һара» гэжэ драматическа онтохо ороно. Энэнэй материалые автор болбол славянска хуушанай аман үгэһөө абаһан байна. Энэ ном болбол һайн юумэнэй хорото юумые илаһан тухай оптимистическэ уранзохёол болоно. Эндэнь байгаалиин үнэн сэхэ ба сэсэмэргэн эзэд болохо 12 һаранууд тухай хэлэгдэнэ. Тэдэнэр газарай эрид сэхэ, үнэнтэ ба хүдэлмэридэ дуратай зондо ходо туһалхаар бэлэн, тэдэнние хара хоротонһоо хамгаалан абархаар бэлэн юм.

Советскэ литература болбол манай Эхэ ороной бүхы национальностьнуудай уранзохёолшодой ахадүүгэй барисаагаар байгуулагдана. Шагнагдаһан уранзохёолнуудай зэргэдэ белорусска поэт А. Кулешовой «Бригадын туг» гэжэ поэмэ узбекскэ поэт Гафур Гулямын «Зүүн тээһээ ябанаб» гэжэ шүлэгүүдэй ном. украинскэ поэт Леонид Первомайскиин шүлэгүүдэй ном бии байха юм.

А. Кулешовой творчество тон лирическэ юм. Тэрэнэй уранзохёолнууд болбол дайсанаа үзэн ядалгаар, өөрынгөө Эхэ орондо хамаг зүрхэеэрээ инаглалаар дүүрэн байна. Советскэ засагай үедэ һалбаран сэсэглэһэн ба бэеэ дааихай болоһон Узбекскэ ССР-эй социалистическэ хубилалтые Гафур Гулям өөрынгөө шүлэгүүдтэ дуулана. Поэтэй творчество болбол ород ба узбек арадуудай хани барисаагай идейгээр нэбтэрэнхэй. Леонид Первомайскиин ном хадаа авторайнь хабаадалсаһан походууд ба байлдаануудай поэтическэ дневнигтэ адли болоно. Дайнай хатуу шалгалтануудай гашуудал, сэрэгэй хамаг бэрхэшээл ба гайхамшаг илалтын һүр золые шүлэгүүд үнэнөөр ба эли тодоор дамжуулна.

1943 ба 1944 онуудай Сталинскэ шагналда хүртэһэн советскэ уранзохёолшодой зохёолнууд иимэ байна.

Агуухэ Эсэгэ ороноо хамгаалха дайнай үдэрнүүдтэ советскэ уранзохёолшод арадтаяа хамта ябаа. Арадтаяа хамта тэдэнэр амгалан тайбан социалистическэ байгуулалтын үдэрнүүдтэшье хүдэлнэ. Тэдэнэрэй творчество эгээл түрүү һургаал—марксизм-ленинизмын теореор зоригжуулагдана. Советскэ уранзохёолшодоор байгуулагдаһан номууд хадаа советскэ хүнэй хүсые ба тэрэнэй үргэн ухаан һанаа сэдьхэлые зуран харуулжа материальна ба духовно культурын бүхы һалбаринуудта шэнэ амжалтануудые туйлаха тэмсэлдэ арадые ... туһална.

Проф. В. КИРПОТИН.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Александр Николаевич Степанов. СССР-эй Министрнүүдэй Совет болбол «Порт-Артур» гэжэ роман зохёоһонойнь түлөө тэрээндэ нэгэдэхи зэргын Сталинскэ шагнал хүртээһэн байна.

Ал. Лессэй фото (ТАСС-эй фотохронико).

Совстскэ Союз дотор

Эртын орооһото тарилгые дүүргэбэ

СТАЛИНО, апрелиин 20. (ТАСС) Областиин колхозууд эртын колосто тарилгаар гүрэнэйнгөө түсэбые үсэгэлдэр дүүргэбэ. 9 хүдэлмэриин үдэртэ 225 мянган гектар тарижа, үнгэрэгшэ жэлэй... хидээ ороходоо 47 мянган гектар охые тариба.

Түсэбһээ үлүү тарилга олон районуу... даар үргэлжэлһөөр. Володарскэ районой колхозууд 724 гектар, Старобешевскиин —705 гектар, Авдеевскэ, Харцызскиин. Тельмановскиин колхозууд тус бүридөө —350 гектар эртын орооһото тарилгые даалгабариһаа үлүүлэн тариба.

Эртын орооһото тарилгын дүүрэхэтэй хамта тракторна паркые орой культуранууд ба овощиин хүр һэ бэлэдхэлдэ оруулба. Наран сэсэгэй тарилга амжалтатайгаар үргэлжэлүүлэгдэжэ байна.

* *

КИРОВОГРАД, апрелиин 20. (ТАСС). Кировоградскэ сахсвеклотрестын совхозууд үнгэрһэн жэлэйхиһээ 14 хоногоор урда эртын орооһото ба сахарна свеклын тарилгые үнгэргэбэ. Гэршүүхэ ба просой тарилга эхилээ.

Петровско, Капитановскэ, Каменскэ ба Перегоновско совхозууд поли дээрээ утагжуулгэ гаргажа ба пар хахалжа байна.

* *

ЛУЦК. апрелиин 20. (ТАСС). Волыниин колхозууд ба үмсын таряашад эртын колосто тарилгые дүүргэбэ. Колхозууд тарилгаяа хүдэлмэриин 6 үдэр соо үнгэргэбэ.

1.200 сай ууха газарнууд

Потребительскэ коопераци ниииин 1 болтор гурбан мянган сай ууха газарнуудые нээхэ ёһотой юм. Мүнөө 72 область. хизаар ба республикануудта 1.200-һаа үлүү сай ууха газарнууд хүдэлмэрилжэ байна. Тэндэнь сай, элдэб талханай изделии, элдэб янзын эдеэ-хоолой зүйлнүүд ба бусад байха юм.

Олонхи сай ууха газарнуудынь ехэ һайнаар түхеэрэгдээ. Жэшээлхэдэ Алтайскэ хизаарай Троицко районда сай ууха газарай байра болгон районно центрын һайн шулуун гэрнүүдэй нэгэниинь үгтэбэ.

285 мянган үүлтэртэ тахяанай ангаахайнууд колхозуудта үгтэхэнь

Тамбов, апрелиин 22. (ТАСС). Областиин инкубаторна станцинуудта тахяанай ангаахайнуудые искусственнаар гаргалга эхилбэ. Инкубаторнуудта түрүүшын хэдэн арбаад мянган үндэгэнүүд һуулгагдаа. Түрүүшын ангаахайнууд априлиин һүүлдэ гархаар хүлеэгдэнэ. Энэ сезондо колхозно шубуунай фермэнүүдтэ лёггорн ба род-айланд гэһэн үүлтэрэй 285 мянган ангаахайнууд гаргагдажа үгэхэ юм. Колхозуудта үүлтэртэ нугаһанай фермэнүүдые эмхидхэхын тула пекинскэ нугаһануудай 15 мянган үндэгэд һуулгагдахань.

Мүнөө жэлдэ Моршанскэ ба Старо-Юрьевскэ районуудта хоёр шэнэ инкубаторна станцинуудай барилга дүүрэхэнь.

Эрид хэмжээ абаха

Хэлхээ-холбоон болбол манай ороной нерв болоно гээшэ. Иимэһээ хэлхээ-холбоон манай ороной бүхы ажал-ябуулгада туйлай ехэхэн удхашанартай. Эрхим һайнаар табигдаһан хэлхээ-холбооной хүдэлмэри. социалистическэ байгуулалтын амжалта туйлаха ябадалда шухала нүхэсэл болоожо үгэнэ.

«Хэлхээ-хобооной хүдэлмэрилэгшэд! Почт, телеграф, телефон, радиогой хүдэлмэриие али болохоор һайжаруулагты!» гэжэ Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитет уряалһан байна. Иимэһээ почт, телеграф, телефон ба радиогой хүдэлмэриие эрхим һайнаар табижа, нарин нягтаар хүдэлмэрилхэ зорилго хадаа хэлхээ-холбооной бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй урда хэзээнэйхиһээшье хурсаар табигдаад байна.

Манай республикын зарим аймагуудай хэлхээ-холбооной таһагуудай хүдэлмэрилэгшэд, энэ ажалай тон хүндэтэй ба харюусалгатай байһыень хүсэд мэдэхэгүй, ехэ лэ хайша хэрэг, оһол назагайгаар хандадаг байха юм.

Эгээл иимэрхүү байдал Кяхтын аймагай хэлхеэ-холбооной таһагай хүдэлмэридэ үзэгдэдэг байна. Тус аймагай колхоз МТС ба бусад эмхизургаануудай телефоноор хөөрэлдэхэ болоо һаа, тэрэнэй тула хэдэн час хүлеэжэ һууха хэрэгтэй болоно. Нэгэ час соо хүлеэгээд хөөрэлдэжэ шадаа һаа тон һайн юм. Дежурнэ телефонистнууд трубкэеэ абажа шагнадаггүй гү, али «тиимэ номер эзэлэгдэнхэй» гэжэ харюусаад трубкээ үлгэжэрхидэг, тиигээд үни удаан болтор ямаршье харюу үгэдэггүй байна. Шухала ажал ябуулгын асуудалаар хөөрэлдэлгэ хододоо таһалдалаг ба һаатадаг заншалтай болонхой. Телефоноор хөөрэлдэхэ гэжэ зобожо байнхаар, хэрэгтэй газартаа ябагаар ошожо хөөрэлдөөд ерэбэл дээрэ гэжэ Кяхтынхид хэлсэдэг байна. Кяхтын почтын начальник нүхэр Гречишкина Т. П. гэгшэ энэ дутуу дундануудые мэдэжэ байбашье тэдэнние усадхахын тула анхаралаа багахапааршье табинагүй.

Кударын аймагта мүн лэ Кяхтын энэ «журам» дэлгэрэнхэй байхаһаа гадна, зарим үедэ тэрэнһээшье бүри доро болодог гэхэдэ алдуу болохогүй юм. Кударын почтын начальник нүхэр Новак Д. М. гэгшэ энэ байдалаа заһахын тула һанаагаа зободоггүй байна.

Ушар иимэһээ, хэлхээ-холбооной Кяхтын ба Кударын конторонууд болбол аймагайнгаа почт, телеграф ба телефоной хүдэлмэриие эрид һайжаруулха талаар шухала хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

Ц. ЦЫДЫПОВ.

Манай республикын һонинууд

...тушаа выставкэ ...үдөө гараба

...Горькиин нэрэмжэтэ цент... ...библиотекэ (даагшань нүхэр Ша... ...ССР-эй Верховно Советэй се... ...риалнууд тухай тусгаар фото... ...эмхидхэжэ, нүхэр Лаханинэй ...Сэлэнгын аймагай колхо... ...раба.

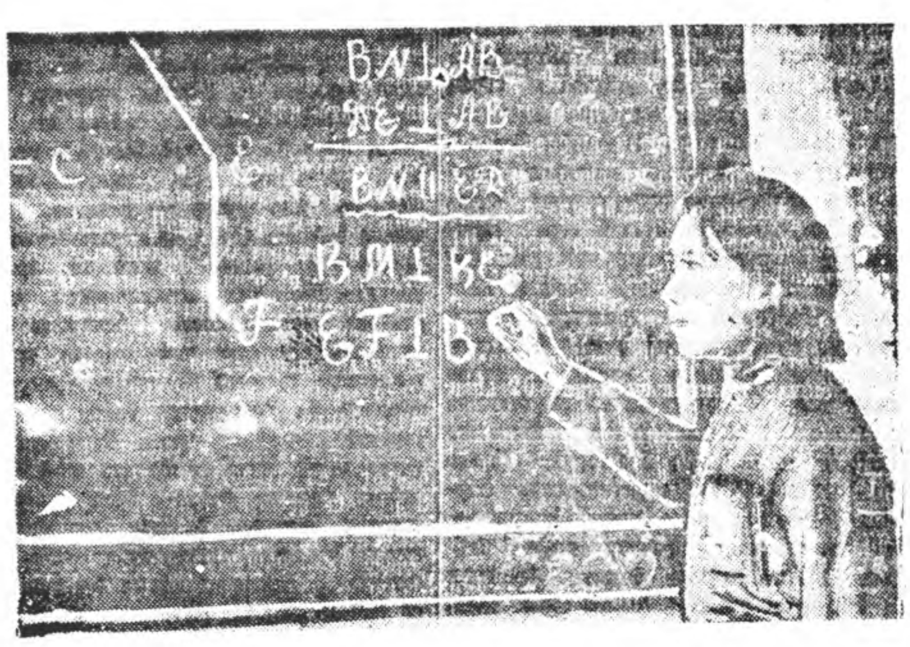
...тавка болбол фото-монтаж, ...нууд ба диаграммануудые ха... ...колхозникүүдтэ СССР-эй Вер... ...ой сессиин материалнуудые ...ойлгуулжа үгэхэ байна.

...энэ выставкэтэй хамта сесси... ...нууд ба плакадууд бии байна.

...агитбригада ...үдэлмэрилнэ

...ай Хоринэй айком хабарай ...үедэ агитаци ба ойлгуулламжын ...таряашадай дунда эрхимээр ...түлөө тусгаар агитбригада... ...эмхидхэбэ.

...аймагай колхозуудаар 9 тиимэ ...нууд хүдэлмэрилжэ, СССР-эй ...Советэй сессиин материалнууд... ...колхозникүүдые танилсуулхаһаа ...орондын байдалаар ба бу... ...ээр хөөрэлдөөнүүдые үнгэр...

Үйлэдбэриин мэргэжэлые олохо ябадал болбол гансахан станогууд ба зэбсэгүүдые практическа шудалха бэшэ, харин юрэнхы эрдэмэй бэлэдхэлтэй байха хэрэгтэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: № 1 Ремесленнэ училищиин һурагша Вера Кондратьева гэгшэ геометрын хэшээлдэ байна. И. Красавцевай фото.

90 мянган түхэригэй спортивна хэрэгсэлнүүд

Хабарай ба зунай спортивна сезонуудай нээгдэхэтэй дашарамдуулан «Динамын» центральна совет (Москва) Улан-Удын «Динамо» гэжэ магазинда 90 мянган түхэригэй хубсаһа ба элдэб хэрэгсэлнүүдые эльгээбэ. Жэшээлхэдэ, 100 футбол, хада уулаар ябахадаа үмдэхэ 140 паар ботинка. 550 тапочка, 1292 трусик, 500 майка, 40 футбол, 22 волейбольно сеткэ, баскетбол, боксернуудай бээлэй ба бусад бии. Гадна 1 миллион 200 мянган капсуль, 10 мянган гильзэ энэ магазинаар абтаба.

Эдэ ерэһэн спортивна хубсаһад ба хэрэгсэлнүүдые Бурят-Монголой Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи физкультура ба спортын таһаг городой ба хүдөөгэй спортивна общественнуудта хубаажа үгэбэ.

Һургуули баригдахань

Энэ жэлдэ хараалагдаһан түсэбэй ёһоор Улан-Удын түмэрзамай узелай дэргэдэ бани, хүүгэдэй сад, һургуули баригдаха байна. Гадна вокзалай үйлсэ баригдаха юм.

Эдэ бүгэдэ хэмжээ-ябуулгануудай ехэнхи хүдэлмэриинь өөһэдынгөө хүсөөр бүтээхээр узелай хүдэлмэрилэгшэд социалистическэ уялгануудые бэе дээрээ абабад.

Колхозно столово аймагай центртэ нээгдэбэ

Курумканай аймагай Мургэнэй сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз аймагайгаа центртэ столово эмхидхэбэ.

Энэ столово амтатайгаар буйлуулагдаһан элдэб янзын эдеэ-хоол, архи ба бусад бии.

Бабушкин городто

Бабушкиин городой физкультура ба спортын таһаг хабарай ба зунай спортивна сезондо бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулжа дүүргэбэ.

Эндэ волейбольно хоёр площадка, баскетбольно, футбольно площадканууд түхеэрэгдэжэ дүүргэгдэнхэй.

Майн 1-эй һайндэртэй дашарамдуулан зунай спортивна сезон эндэ нээгдэхэнь.

ЕСТЕСТВЕННЭ НАУКАНУУДАЙ БУЛАН

МУХАР ҺҮЗЭГЭЙ ШАЛТАГААН ЮУБ?

Дэлхэй юртэмсые тайлбарилха талаар хоер гол үзэлнүүд үни сагһаа хойшо хүн түрэлтэнэй дунда тараһан байна. Тэрэнэй нэгэн үзэлэй ёһоор дэлхэй юртэмсэ болбол хэзээшье бии болоһон бэшэ, харин анхан сагһаа хойшо мүнхэдөө байдаг ба өөрынгөө законой ёһоор хүгжэн хубилжа байдаг байна. Тиимэдэ байгаалиин дотор боложо байгаа бүхы үзэгдэлнүүдые дэлхэйн байгаалиин закон дээрэһээ үндэһэлэн тайлбарилха ёһотой байнабди. Эдэ жама ёһонуудые дэлхэйн байгаали шэнжэлэн үзэжэ байгаа наука манда нээжэ үгэнэ. Наука болбол хүн зоной болото хэрэг ябуулгануудые гол баримта болгодог байха юм. Дэлхэйн байгаалиин жама ёһые мэдэхэ талаар хүн зониие зэбсэгжүүлээд байхадаа наука болбол тэдэнэй шадабари ехэтэй ба хүсэн түгэс болгодог байна. Эртэ урда сагай ямар нэгэн зэрлиг хүн болбол жэшээнь XX зуунай үедэ минии холын аша үрэнэр хадаа олон дабхар шулуун гэр соо байха юм, электричество ашаглажа шадаха юм, телефоноор дуугаралсажа, телеграфаар хоорондоо холбоо байгуулжа, радио шагнажа, поездоор гүйлгэжэ ба самолетоор нисэжэ ябаха юм гэжэ бүри наашье һанаандань орхогүй байһаниинь элитэ.

Эдэ бүхы ябадал хадаа дэлхэйн байгаалиие хүн зон үнэн зүбөөр мэдэдэг болоһон дээрэһээ түйлэгдэһэн байна.

Нүгөө, наукада эсэргүү үзэл гэбэл, бүхы юртэмсэ дэлхэй хадаа тэрээнэй бодото байгаалиһаа амяараа ямар нэгэн һүлдэ һүнһэнһөө эхи абаһан ба тэрээн дээрэ үндэһэлжэ байдаг юм гэһэн үзэл мүн байна. Энэ һүлдэ һүнһые элдэб хүнүүд: идея, мэдэрэл зориг, һүнһэн гэхэ мэтэ элдэб янзаар нэрлэдэг байбашье. сохом энэ юумэн хадаа дэлхэйн байгаалиие анха бии болгоһон ба мүнөөшье тэрээниие захиран байдаг юм гэжэ энэ үзэл даагшад бүгэдээ хэлэдэг байна.

Хүн зон болбол дэлхэй юртэмсэ тухай үнэн зүбыень гансата мэдэдэг болоһон бэшэ, харин энэнь хадаа хүн түрэлхитэнэй олон зуун жэлэй бодото ажалай процесс дээрэһээ, тэдэнэй зүгһөө дэлхэйн байгаали тээшэ тэмсэхэ ябадал дээрэһээ олониитын тэмсээн тэрэнһээ удаа дараалан шалгаран гараһан байна.

Манай холын үг гарбалнууд болохо зэрлиг хүнүүд хадаа айхабтар ехэ барга балар, мунхаг мухар һүзэгтэй байһан юм. Тэдэнэр хадаа дэлхэй дээрэ һүнһэ һүлдэнүүд дүүрэн ябадаг ба эдэ һүлдэнүүд болбол газарые бии болгоо юм. мүнөөшье дэлхэйн байгаалиин элдэб олон үзэгдэлнүүдые тарган өөрынгөө дураар захиржа байдаг, хүн зондо үбшэн тахал, үхэл аюул эльгээжэ байдаг юм гэжэ һанадаг байһаниинь гайхалтай бэшэ. Тэдэнэр хадаа дэлхэйн байгаалиин һүр ехэ хүсэндэ дарагдажа ябаһан дээрэһээ уула хадын ба уһан мүрэнэй эзэдтэ элдэб үргэл мүргэл хэжэ тэрэ далга бэлэгээрээ тэдэнэй сэдьхэл номгоруулхые оролдодог, аша туһа тэдэнһээ гуйдаг, элдэб янзын хараал зальбарал үйлэдэг ба олон янзын ёро зүн баримталан ерээдүйн юумые уридшалан таан мэдэхые оролдодог байһан юм.

Теэд эдэ бүхы ябадалнуудынь ямаршье туһа үгэдэггүй байһаниинь мэдээжэ. Ушарынь хадаа тэдэнэр дэлхэйн байгаалиин жама ёһые баримталан үндэһэлдэг бэшэ, харин дэлхэйн байгаали тухай наукада харша ба тон буруу фантастическа үзэл дээрэһээ үндэһэлдэг байгаа.

Иимэ мухар һүзэгүүдэй үлэгдэлнүүд мүнөө хүн түрэлтэнэй дунда үлэһэн байна. Илангаяа дарлалга мүлжэлгэтэ антагонистнуудтай общество дотор иимэ үзэл элбэг байдаг. Ушарынь хадаа тэнэ экономическа ба политическа дарлалтэ эрхэгүй байдал, үгырэл ядарал ба үргэлжэ олон түмэн зоной харанхы мунхаг байдал болбол мухар һүзэгые тэдхэжэ байнабшуу.

Манай социалистическа орон дотор иимэ барга мунхаг үзэгдэлнүүд ба мухар һүзэг гол түлэб үгы болоһон байна. Ушарынь хадаа социалистическа байдал болбол хаанта Россида мухар һүзэгүүдые тэдхэжэ байһан хуушанай барга ябадалые үндэһөөрнь үгы хэһэн байна. Тиимэдэ мухар һүзэг болбол хуушанай байдалай үлэгдэл болоһониинь мэдээжэ. Гэбэшье, зарим нэгэн мухар һүзэгэй үлэгдэлнүүд мүнөөшье үшөөл байһаар ба олониитын ашаг туһада болон хүн зоной хубиин байдалда нилээд ехэ хохидол ушаруулдаг байна. Жэшээнь, һаяхан Московско областиин Звенигородско районой нэгэ колхозницада иимэ аюул болоһон байна: үлэшэгэн үнеэн [illegible] шээрһээ бусабагүй юм ха. Үглөөдэрынь бүхэли үдэртөө тэрэ үнеэгээ бэдэрээд олобогүй. Тиигээд үнеэмни амиды гээшэ гү, хаана ябана гээшэб гэжэ үзүүлхэсэ үзэлшэндэ ошообо юм ха. Тэрэ үзэлшэ һамган аягатай уһан дээрэ олон юумэ нэбшээд, үнеэнтнай амиды юм байна. 150 түхэриг үгөө һаатнай үнеэнтнай бусажа болохо байна. Нээрээшье, тэрэ мүнгэ үгэһэнэйнь һүүлдэ үглөө үдэшэ лиинь тэрэ үнеэниинь ой соо төөришөөд ябаа,—гэжэ асаржа үгөөһэн байха юм.

Тэрээнһээ хойшо, үнеэнэй үгы болохолоо олгод ймшагтай үзэлшэ бии болобо гэжэ дүтэ холо тунхаг тараһан байгаа. Теэд удаашьегүй энэ үзэлшэнэй хуурмаг ябадал элирһэн байна гэбэл: архида дуратай нютагайнь пастух тэрэ үзэлшэ һамганда туһалдаг байгаа. Тэрэ хүн үзэлшэ һамганай үгөөр үнеэхи үнеэень ой соо нэгэ хоног баришан ба үзэлшэнтэй хамтаржа энэ аргаар мүнгэ олохо эдиһэн байха юм.

Энэ болбол элдэб үнгын үзэлшэдэй мэхэтэ хуурмаг ябадалай юрын нэгэн жэшээ болоно. Тэдэнэр хадаа юумэндэ түргэн этигэдэг хүнүүдэй мүнгэ зөөри һуга шобто татадаг байха юм. Зүгөөр өөрынгөө мэхые нюухын түлөө үзэлшэд хадаа үзэл үзэхэдөө ехэл болгоомжотой нарин байдаг байна. Сэб сэхэ табиһан асуудалда үзэлшэд сэхэруунь харюусадаггүй байдагынь хэнэшье мэдэхэ. Жэшээнь: «минии эсэгэ хэды наһатайб? «минии ахэ амиды гү?»—гэһэн асуудалда тэдэнэр үгтэ харюусахагүй гү, али тон тойруу балар харюу үгэдэг байна. «Би хэды үхибүүтэйбиб?»—гэжэ нэгэ эхэнэрэй асуухада «үлүү үхибүүн шамда үгы байна, үшөө үхибүүн шамда хэрэггүй»—гэжэ нэгэ үзэлшэн харюусаһан байха юм.

Үзэлшэнэй хэлэдэг үгэнүүд иимэнүүд байдаг гэбэл: «Та баяншье бэшэ ард. барагтай айлда түрөө байнат. наһан соо гоо элдэб олон юумэ үзэһэн байгаат, тэрээн дээрэһээ олон янзын зоболон, ядарал ушарһан байна. Өөрынгөө зан абари дээрэһээ болож танай наһанай ябадалда али олон дутуу дунда зүйлнүүд гараһан байна. Ерээдүйн дүтэ сагта танай зөөри байдал хубилхаяа байгаа юм байнал. та хадаа ерээдүй сагта элдэб олон хүбилалтануудые дабажа гараха хүн байнат, илангаяа шара үһэтэй сагаан шарайтай эхэнэрнүүдһээ айжа ябаарайгты. Танай гэртэ тэндэ саагуураа муу һанажа байдаг нэгэ хүн бии юм байна» гэхэ мэтэ хэлэдэг шуу. Хэрбээ энэ үгэнүүдые шагнажа байһан хүн эдэ үгэнүүд ямаршье удхагүй үгэнүүд гээшэ гэжэ саагуурынь болож үзэнгүй, харин һүзэглөөд байгаа һаа, тус үзэлшэн бүхы минии ябадалые таажа байна гэжэ һанажа болохо юм. Ушарынь хадаа түрэлхитэнөөнь баян айлнууд олон байһан тула баян айлда түрөөб гэжэ яажа болохоб, арбашье наһатай һаа оло юумэ үзөөгүйб, ядаа туляагүйб гэжэ һанаха хүн дэлхэй дээрэ байдаггүй юмшуу. Теэд, хэншье хадаа өөрынгөө заншые дутуутай дээрэ үзэдэг ба тэрээн дээрэһээ элдэб юумэ бодоно гү гэжэ һанадаг байхань лабтай. Тиигээд байхадаа эдэ хэлэһэн үгэнүүдынь тон зүб шэнги болоно ха юм. Иигэжэ хэлэжэ байхадаа үзэлшэд һанаа амар байдагынь лабтай. Ушарынь хадаа хуушанай оротой оньһон үгэ соо иигэжэ хэлэгдэдэг байна: «манай хүгшэн эжы үзэл үзөөд, саһан гү, али бороон гү, орохо гү даа, али үгы гү?—гэжэ үзэһэн байна». Эгээл иимэ оньһон үгын удхатайгаар тэдэ үзэлшэд үзэнэ ха юм.

Ехэ олон хүнүүд хуби заяанда шүтэдэг байна. «Хуби заяанһаа холо ошохо аргагүй юм»—гэжэ тэдэнэр хэлэдэг. Тиимэдэ өөрынгөө хуби заяае, мүн түрэлтэмэйнгөө хуби заяае уридшалан мэдэхын түлөө олон хүнүүд баһал үзэл үзүүлдэг байха юм. Нэгэ городой базар дээрэ һаяхан һохор Радюков гэгшэ үзэл үзэжэ байба гэнэ. нэгэ гартаа танихын түлөө булавкаар халхаһан карта баряад, гү, али үгы һаа һохор хүнүүдэй уншадаг ном баряад нүгөө гараараа үзэл үзүүлһэн хүнэй зүүн гарай һудаһа барижа ном картаяа эльбэн байжа иигэжэ хэлэдэг гээ: «танай хүбүүн хүнгэн шархатаад госпитальдо хэбтэжэ байгаа юм байна. Һанаагаа бү зобогты һаяар бусаха байха . Тэрэ Радюковай үзэдэг номынь географиин учебник байһан гэдэг. Нэгэтэ советскэ хүдэлмэришэн Радюковһоо асууһан байгаа: «Та нихэдээ харааба байса мэхэлжэ байна бэшэ гүт» гэхэдэнь, «Теэд би бултанда муу тээшэнь хэлэнэ бэшэ. харин һайн тээшэнь хэлэнэ ха юмбиб. Һайн тээшэнь хэлэхэдэ ехээр түлэдэг байна» гэжэ Радюков сэхээ харюусаһан юм.

Урда сагта залуу басагад өөрынгөө хуби заяае мэдэхын түлөө үзэлшэдтэ хандадаг байһан юм. Ушарынь хаанта засагай үедэ эхэнэр зоной байдал тон шье хүндэ байгаа, тиимэдэ эрхэ сүлөөгүй дарлагдан зоболон эхэнэр хүн болбол элдэб үзэлшэн мэдэлшэдтэ хандажа өөрын гөө хуби заяае ябашье һайжаруулһайб. Дол жаргал бэедээ худалдажа абаһайб дурлаһаб гансаяа бэедээ дурлуулһайб гэхэ мэтэ оролдодог байһаниинь гайхалтай бэшэ.

Гэбэшье. Агууехэ Октябрьска социалистическа революци болбол эхэнэр хүнүүдые эрхэ сүлөөгүй ба хашалалта байдалһаа эсэслэн сүлөөлжэ, тэдэнэрэй байдалые үндэһөөрынь һайжаруулһан байна. Эхэнэр болбол СССР-эй дүүрэн эрхэтэ гражданин болоо. Иимэдэ хуби заяан тухай хэлсэхэ юм бэ. тэдэнэрэй хуби заяан хадаа өөһэдынь гарта байнабшуу. Өөрын оролдолго шадабари ба хүсэл зоригһоо тэдэнэрэй байдал дулдыдажа. өөрөө өөрынгөө дураар дуратай инаг нүхэрөө олодог ба инагай дуран ба нүхэрэй һашхал дээрэ тогтожо байгаа гэр бүлые тогтоодог болоһон байна. СССР дотор ямаршье басага дурагүй хүндэнь хүсөөр үгэхэ эрхэгүй ха юм. Тиимэдэ советскэ общественн байдал дээрэ үбгэниие үзэхэ инагые үзэхэ элдэб үзэл хадаа ямаршье удхагүй байхань мэдээжэ.

Зарим хүнүүд зүн тэмдэгтэ этигэдэг байна. Үүлиин хашхархада гү. али нохойн улихада хүн үхэхэнь гэлдэдэг ба зүүн альгамни зохолно—мүнгэ абахамни. дабһаяа адхаба—хэрүүл болохоньт, харгы мин урдуур мисэгэй гүйжэ гараба—хэрэгни бүтэхэеэ болибо гэхэ мэтэ һанадаг байха юм.

Иимэ зүн тэмдэгүүдые һайтар боложо үзэбэл, бодото байдал дээрээ эдэ хоёр ондоо үзэгдэлнүүдэй хоорондо ямаршье доторой холбоо байхагүйнь элитэ болохо юм Иимэ дээрэһээ тус зүн шэнжэнүүд хадаа ямаршье юумэ уридшалан ерлодоггүй байһаниинь элитэ болоно. Жэшээлхэдэ, ой соо донгодожо һууһан хүхыһөө үшөө хэды наһа наһалхабиб гэжэ зарим хүнүүд асуудаг байна. Тиигээд тэрэ хүхынь үшөө хэды дахин донгодоноб—үшөө тэды жэл амиды ябахамни үлэбэ гэжэ һанадаг байха юм. Теэд бодото дээрээ иимэ ябадал тон хуурмаг ба буруу байһаниинь хэдэн зуу мянга дахин баталагдана. «Хүгшэн эжыгэмнай хүхы шубуун зүүн наһа донгодоһон зал. хуу худал донгодожорхёо» гэжэ арад зоной оньһон үгэ байдаг.

Гэбэшье, зарим нэгэн үнэн зүб зүн шэнжэнүүд бии байна. Жэшээнь, хүлни шархирна—хагсуу болохонь, дабһан нороо үһээ болохонь, зүүн тээһээ һалхилба—бороон орохонь, боргооһо батагана хөөрсэгэнэнэ—дулаан болохонь, хараасагай доогуур нииднэ—бороон орохонь гэхэ мэтэ шэнжэ тэмдэгүүд болбол дэлхэйн байгаалиин үзэгдэлнүүдые олон мянган жэлдэ ажаглан хаража ябаһан дээрэһээ гараһан ба тус шэнжэ үзэгдэлнүүдэй хоорондо шалтагаан нүхэсэлэй холбоо байдаг дээрэһээ болоно. Тиимэдэ иимэ зүн тэмдэгые тайлбарилан хэлэжэ болохо байха Жэшээнь, яһа эбэрхэй хүнэй яһаниинь хагсуу болохын урда шархирдаг байна. Ушарынь хадаа хагсуу болохын урид агаар дотор шииг нэмэжэ, атмосферын даралта бага болодог тула тэдэнэй яһан шархирна хаям.

Мэргэшэн үзэлшэн болбол өөрынгөө хэлэһэн үгэдэ этигэдэг гү? Этигэдэггүй. Тэдэнэр болбол һүзэгтэй харанхы хүнүүдые мэхэлэн хууража байһанаа эрхим һайнаар мэдэнэ. Тэдэнэр хадаа али юумэндэ түргэн этигэдэг мухар һүзэгтэ хүнүүдэй зөөри мэхэлэн абажа. хүнгэн байдалаар байха хүсэлэнтэй хүнүүд байха юм. Теэдшье тэдэнэр үзэл үзэжэ, ехэхэн мүнгэ зөөри суглуулжа шададаг байна Жэшээлхэдэ, Ленинградска областьто үзэлшэн мэргэшэн Герасимов гэгшэ үхэр мал шэбшэн аргалааб гэжэ богонихон хугасаа дотор дүрбэн гэр бэедээ олоһон байна.

Советскэ засаг болбол иимэ хуурмаг мэхэтэ ябадалые толгойн хэрэгэй гэмтэ ябадал гээшэ гэжэ гэмнэдэг байхань гайхалтай бэшэ. РСФСР-эй Уголовно кодексын 123-дахи статья дотор иигэжэ хэлэгдэдэг байха юм: «Арад зоной дунда мухар һүзэг тараахын түлөө элдэб хуурмаг ябадал гаргажа, ямар нэгэн ашаг олзо олохо гэһэн хүнүүдые зарим зөөриень һанда абажа нэгэ жэл хүртэр баалалтын хүдэлмэри хүүлхэ гү. али табан зуун түхэриг хүртэр яла ашаха».

Гэбэшье. иимэ янзын худал хуурмаг ябадалтай тэмсэхэдээ тон түрүүн научна эрдэм ухаае арад зоной дунда нэбтэрүүлхэ ёһотой байна. Тиигэбэл үзэлшэн мэхэшэдэй һуури тулгань хүл дороһоонь хобхо сохигдохо байха юм.

Проф. Ф. ОЛЕЩУК.

Немецкэ сэрэгэй гол ехэ гэмтэ ябадал хэгшэдые сүүдлэхэ Нюрнбергдэхи проц

Апрелиин 23-ай үглөөнэй заседани

НЮРНБЕРГ, апрелиин 23. (ТАСС). Апрелиин 23-да Грибуналай үглөөнэй заседани болоо. Үмөөрэлгын гол ехэ гэршэ болохо Йозеф Бюллер гэгшэһэ асуулта абалгаар эхилбэ Бюллер хадаа 1933 онһоо х йшо гитлеровец, мүн эрэ онһоо хойшо Франкын сотрудник байһан юм. Х рээ тэрэнэй хэлэһэн гэмэнь этигэхэ юм болоо һаа тэрэ хадаа концлагерь тухайшье, Польшодо лооро алуулһан еврейнүүд тухайшье „дуулаагүй" байшоо.

Польско интеллигентнүүдые хэдэн янгаарынь үгы хэһэн „А-Б-гэй акци"—гэдэг тухай Франкын захиралтые дүүргэһэн тушаа тодорхойлон хэл хэдээ, энэ гэршэ болбол хамаг бүхы эмыень... польско арад зондо тохохо гэжэ һэнэггүй заблалга хэбэ Гэрэй хэлэһээр хадаа, польско арад зон г эшэ 1940 оной май һара багта сэнэгтэ диилдэһэн ябадалһаа һэргэжэ эсэргүүсэлтэ хэхэ хүдэлөөниие эмхид эжэ эхилээ юм ха Хэдэн олон залуу полягууд ой модон хүдар тэрьедэбэ пленэй ороһон аад, тэрьедэһэн польско армиин (фицернүүд тэндэ тэдэниие һургадаг байһан юм ха. Немецүүдэй зэрхэжэ байһан дээрэһээ полягуудай бүгэдөөрөө дугаа гутаха ябадал тон түргэнөөр ехэ болохжо байба Тиимэ байһан хадань „энэ өөдөө дэбжэжэ байһан хүдэ өөниие тол үгүй болгохо" гэжэ шиидхэһэн байгааби гэжэ Бюллер хэлэнэ Тиихэдэнь Франк болбол полицида эзэхэ захиралта үгэһэн юм ха. Теэд Франкын зарлигаа боложо ябаһан энэ гэршын мэдэхэдэшье эрэ захиралтань дан хэмһээн үнгэрһэн хэтэрхы байшоо. Гэршын хэлэһээр хадаа, тэрээндэ полициин зүгһөө оносо эрхэ үгэһэндэнь өөрөөрһөн байгаа Иигэжэ хэлэхыень Франк дуулаад байхадаа, „хэнэйшье эдэһээр, табигдаад байһан гурима ехэр лэ арестнууд бэ буудан алаха ябадал хэгдэхэ ёһотой юм" гэжэ хэлэһэн байна (Франк болбол арест болоной һүүлээр удангүй сүүд болохо байһан тухай болон саашье удаарангүй тэрэнэй приговорые хүсэндэнь хүргэхэ гэһэн заһабари тухай хэлэһэн байгаабшуу).

Гэршэ болбол гансал Франкые үмөөр хэлэни гээд дүү гэнэ үй. Тэрэ хадаа дуурашан Кальтенбруннер гэгшэ полягуудта анхарлтаяа нэргэгээр хандаад юм һэн, тиимэ хүн гэршэ бүхы дэлэ дээрэ байхагүй гэхэ һанаатай дан хээр магтаһан үгэнүүдые хэлэнэ. Теэд гэршэ болбол полягууд хадаа Кальтенбруннерай захиралтаар арестовалагдажа (а буудагдан алагдажа байһан юм гэжэ сэхэрүүнь хэлэнэ, теэд Кальтенбруннер иматтал Гиммлерэй захиралтаар иимэ юумэ хэжэ байгаа һэн эжэ тодорхо лон хэлэхэ һанаатай.

Хэрбээ Бюллерэй хэлэһыень шагнаад гаха болоо юм һаа, „генерал-губернаторство соо" Франкын ябаһын ябадалыень хадаа Гиммлерээ эхилээд, тэрэнэй өөрын мэдэлдэ байһан полициин начальник хүртэр эл эбын германска хуули засагархытай саг үргэжэ тэмсэл хэжэ байһан юм ха. Франкын хэһэн гэмтэ ябадалнуудай түлөө харюусалгые зайсуулхын тулада гэршэ болбол Франкын мэдэлдэ байһан чиновнигуудые бултынь ехэ багагүй Гиммлер томилжо байхаһаа байгаагаа, тэдэнэй хүлэһэ галингыешье гаргажа гэдэг байһан юм гэжэ мэдүүлнэ.

Гэршэ болбол Франкын өөрын бэшэһэн дневнигые туруушааха гү, али ядахын сагта муу һанаа түрүүлхэгүй тухай сүүдлүүлэгшэдэ болон гэрээниие үмөөрэгшэдэ туһалха гэжэ ехээр оролдоно. Олон миллион полягуудые үгы хэһэн тухай. еврейнүүдые хюдаһан тухай. үршөөл хайра гуйхын эрхэгүйгөөр буудажа алаха гэһэн приговорнуудые гаргаһан тухай Франкын сэхэрүүнь жэрхэштэйгээр хэлэ эниие гэршэ болбол энэ хадаа Франкын хэлэһэн „халуун үгэнүүд" гээшэ гэжэ элирхэйлхэ һанаатай Үмөөрэгшэ болбол энэ хэрэг халуун үгэнүүдые хэлэлгээр дүүрээ бэшэ, харин Франкын захиралтаар үнэхөөрөө олон миллион хүнүүд арестовалагдажа, буудаглан алагдажа ба хюдагдажа байһан тухай хэлэнгүй. дуугайхан үнгэргэнэ.

Заукелиие үмөөрэгшэ Сорватиус гэгшын тэрэ гэршэ ээ богонихон асуулта хэһэнэйнь һүүлээр, советскэ гэмнэлтын түлөөлэгшэ нүхэр Смирнов асуулта хэжэ ороод, 1941 онһоо хойшо „генерал губернаторствын" үгы хэгдэхэ саг хүртэр гэршэ болбол Франкын орлогшо байһан юм, тиимэ хадаа польско газар дээрэ немецүүдэй гэмтэ ябадал хэһэнэйнь түлөө Франкһаа дутуугүй шахуу харюусалгатай байха юм гэжэ тодоруулна Гэмнэгшэ болбол 1943 оной январиин 25-да Франкын даргада зүблөөн болоһон тухай бэшэһэн стенограммаһаа абажа уншана тэрэ зүблөөн дээрэ Франк иигэжэ хэлээ һэн 17 мянган хүниие буудажа алаһан тухай дуулаад байхадаа. биднэр тэрээһээ ая үйлхэжэ байха ёһогүйбди гэжэ хэлэхэ һанаатайб. Эдэ буудагдан алагдагшад хадаа мүн дайн сэрэгтэ уулагшад гээшэ, тиигээд байхадаа дүнөө эндэ сугларaaд байһан биднэр хадаа господин Рузвельтын бэшэһэн гэмтэ ябадалтанай список соо ороно ой байнабди гэжэ һанаад үзэе. Би хадаа нэгэдэхи номерто бэшэгдэхэ хубитай байнаб. Биднэр хадаа дэлхэйн дайн сэрэг согуур сугтаа ябажа байһан хүнүүд гээшэбди". Гэмнэгшэ болбол эдэ зүблөөндэ хабаадагшадай список соо нэгэдэхи номерто бэшэгдэһэн Франкын нэрэ обогой удаа тээ гэршын нэрэ обог байна гэжэ гэршэдэ һануулна. Гэмнэгшэ болбол иигэжэ асууна: Франк хадаа өөрынгөө гэмтэ ябадалда эдихитэйгээр хабаадалсагшадай нэгэниинь эгээ таниие гэжэ тоолохо хүсэд баримтатай байгаа юм гэжэ бэеэ тоолоногүй гээшэ гүт?". Гэршэ болбол Франкын „темперамент" тухай хэлэжэ балаалаад. харюу үгэхэһөө арсахые һэдэлгэ гаргана. Тиихэдэнь түрүүлэгшэ энээндэ оролсоод, гэршэдэ иигэжэ мэдүүлнэ: „Энэ хадаа асуудалда үгтэһэн харюу бэшэ. Тиимэ гэмтэ ябадал хэлсэбэ гэжэ бэеэ тоолоно гүт гэһэн асуудалда харюу үгэнэ гүт бидагабшуу?"

Гэршэ: би гэмтэ ябадал хэһэн дээрэ бэеэ тоолонгүйб.

Гэмнэгшэ: Гэмтэ ябадал хэһэн дээрэ дахяад бэеэ тоолохогүй бэшэ юм һаа, полягууд тушаа Франкын эгээн шэрүүн хатуу захиралтануудай нэгэн болохо—1943 оной октябриин 2-ой захиралтые хүсэндэнь хүргэхэ ябадалда хэд гээшэ эдибхитэйгээр хабаадалсаһан байгаабиб, тэрээниие һанана гүт? Тэрэ захиралтада гараа табиха гү гэжэ Франкын шиидэжэ хаданьшье, та тэрээниие ... аад гарынь таб... жа ... рорестическа удхатай ... хүсэндэнь хүргэһэн байна ... Франкын бэшэһэн тэмдэгүү... жэ хэлэгдэнэ: „Статс—секр... лерэй богонихон үгэ хэлэ... ээр, генерал-губернатор ... намжаһаа арсажа, приказ... гараа табиба". Энэ приказ... бихыень" яруулжа. Фран... оруулһан байна бэшэ гүт?

Гэршэ: Үгы даа.

Гэмнэгшэ: Тиигээ хадаа ... шалгэ худал гээшэ аал?

Гэршэ Үгы даа.

Гэмнэгшэ: Нэгэдэхи... хоёрдохи он үгы гэжэ ... латнай таниие юун гэжэ ... гээшэб?

Гэршэ болбол полицейско... гаргаһан тухай. техническа... нууд гэхэ мэтэ тухай аман ... бэрнэ. тэрээн дээрэһээнь ... нэгшын асуудалда харюусал... гүй байһаниинь элеэр хараг...

Гэмнэгшэ болбол барлан... хүнүүдые буудажа алаһан ... дал тухай баһа ондоо асуу... тэ табиба. Тиигээд баһа ... оной октябриин 23-да бол... дээрэ Бюллер хадаа бар... хүнүүдые Франкын томил... польско сүүдэй шиидхэбэр... алаһан хэрэгүүдые зохеохо... радхал оруулһаниинь тодор... иигэжэ хэлэнэ: Эдэ полягууд... да абтаһан хүнүүд шэнгэр... алаха ябадалые элиза ... ушарынь хадаа барлан... буудажа алаха ябадал ... генерал губернаторствода ... үзэл тү үүлнэ. Гэршэ болбол... зоргоороо аашалха ябадал... болгохо, тэрэнэй далайсынь ... хязаарлаха гэһэн хүн гэжэ ... да этигүүлхэ һанаатай. Гэм... бол тэрэнэй худалаар хэлэ... гэнөөр элирүүлбэ Гэршын ... рэ сүүдтэ полициинхид ... Гэмнэгшэ болбол Франкын ... уншажа соносхоно, тэрээн ... жэ хэлэгдэнэ: „Агулгүйе с... циин сэрэгэй полевой сүүд ... гү е сахиха полициин ба... сахиха албанай управлени... гай (составта хабаадаха СС-... фюрер ба тэрэ зургаанай ... ниигһаа бүридэхэ байна".

Гэршэ болбол эдэ сүүд... мэ элдэ оросогүй байһан юм ... дүүлнэ. Тиихэдэнь гэмнэг... гэршын үгэдөө оруулһанай... Франкын гараа табиһан эг... кэзаар эдэ сүүдүүд бии ... юм гэжэ һануулна.

Гэмнэгшэ болбол Франк... гэгшэд „генерал губерн... зэрхэдэг болоһоноймоо ... нүүдые барланда абаха ... олгожо, хохидоһон немец ... лөө „һэжэгтэ оробон" 10 ... буудажа алагты гэжэ полиц... захиргаание уялгалһан ушар... руулна.

Бюллерэй асуулта абал... заседани дээрэ үргэлжэл... дуулагдаба.

„Рейнольдс Ньюс" испанска проблемэ тухай бэшэнэ

ЛОНДОН, апрелиин 23. (ТАСС). «Нэгэдэмэл нацанууд хадаа франкистска Испанитай экономическа ба дипломатическа харилсаануудые таһалха гэһэн эрилгые Англи хадаа өөрынгөө ехэхэн политическа ба моральна авторитедтэ найдажа дэмжэхэ гэжэ найдаһанаа «Рейнольдс ньюс» газетэ өөрынгөө редакционно бэшэгтэ мэдүүлнэ. Аюулгүйн Соведэй заседани дээрэ Франкое магтаһан шэнгеэр хэһэн өөрынгөө шүүмжэлгээр Кадоган хадаа британска арадай дура зоригые тон лэ буруугаар харуулаа гэжэ бидэ тоолонобди гэжэ газетэ бэшэнэ. Английска лейбористын зүрхэндэ үнэтэй принцип бүхэн амиды үлэһэн һүүлшын европейскэ фашистые намнахын түлөө эгээл эрид хэмжээнүүдые абаха үүсхэлшэ байхыемнай манһаа эринэ. Испанска асуудал—үндэһэн шухала асуудал Хэрбээ энэ асуудал испанска демократиие һэргээн бодхоохын замаар шиидхэбэрилэгдээгүй һаа. Европын арадууд амгалан байдалаа алдажа эхилхэ болоно. Франкын ба Фалангын засагтаа байгаа сагта, тэрэнэй хүсөөр суглуулха ба ондоо газарта байжа шадахагүй гэмтэ ябадал хэһэн хүнүүдэй байра Европодо байха байна. Хэрбээ биднэрэй угаа эрид хэмжээнүүдые абаа һаамнай. испанска арад Франкые тойрон нэгэдэхэ гэһэн ушар шалтагаан табина. Энэ шалтагаан ямаршье баримтагүй. Франкые тойрон тэрэнэй дутын нүхэд-бандидууд лэ сугларха. Тэдэнэр олзо олохо дээрэ Франкотой хэрэлдэжэ болохо, теэд хамтадаа демократиие үзэн ядадаг. Хэрбээ Франкые биднэй хатуугаар хэһээхэ болоо һаамнай, тэрэниие хэдыхэн лэ хүнүүд дэмжэхэ. Эдэнэр саашадаа засагтаа байгаа һаа, амгалан байдалда аюултай болохо хүнүүд юм... Бидэ юу хэхэ уялгатайбибди? Франкын аха-дүүнэр — диктаторнуудай амиды байхада бусад арадуудые тэмсэлдэ урялһандаа адляар, испанска арадые уряалха ёһотойбди, коалиционно эмигрантска правительствые Испаниин хуулита правительство гэжэ тоолохо: правительствода хэрэгтэй сэрэгэй ресурснуудые тэрээндэ ба Испанидахи болон газуурхи тэрэнэй хүсэнүүдтэ үгэхэ ёһотойбди. Энэ хадаа хатуу хурса ба шуһата гражданска дайнда хүргэжэ болохо. Бүхы сүлөөтэ дэлхэйн пятгарһан ба эрид хэмжээнүүдэй ашаар Франкын империин ямаршье тэмсэлгүйгөөр һандаран унажа болохонь бүри лабтай. Хэрбээ эгээл муу юумэ болоо һаа. хэрбээ Испанида арга бэшэ гражданска дайн болоо һаа, иимэ тэмсэлэй аюулань хадаа сүлөөтэ оронуудай хоорондохи арсалдаан ба тулалдаануудаар дамжалагдан Франкын аюулгүйгөөр тэрьелшэхэдэ манай үхибүүдэй үедэ болохо аюулһаа нилээд бага юм».

Шанхайда студентнүүдэй демонстраци болобо

ШАНХАЙ, апрелиин 22. (ТАСС). Забастовко хэжэ байһан шанхайска университедүүдэй профессорнуудые хүдэлмэрээ эхилхыень правительствын уряалһанда харюу болгоһон шэнгеэр үсэгэлдэр студентнүүд демонстраци хэбэ. Тэдэнэр хадаа профессорнууд. дунда ба эхин һургуулинуудай һурагшанарай ажабайдалай условие һайжаруулха эрилтэ хэбэ.

Каринтиин партизан[...] обществын комит[...] буруушаалга

БЕЛГРАД, апрелиин 23. (Т[...] дэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор 19[...] мартын 6-да Целовацда бол[...] зануудай суглаан дээрэ һуу[...] ринтиин партизануудай общ[...] тет хадаа общественные бол[...] руушааһан меморандум англ[...] администрацида барюулба. М[...] заагдаһанай ёһоор энэ общест[...] шизмда эсэргүү хамтын тэм[...] бэхижэһэн хани нүхэсэлые [...] байлдаанда алуулһан партизан[...] гад ба үншэн үхибүүдэ [...] үзүүлжэ байха, австрийска [...] антифашистнуудай хоорондох[...] рисаа ба эб найрамдалые [...] жүүлжэ, энээгээрээ шовин[...] аашануудтай тэмсэхэ гэһэн [...] даа табиһан байна. Сэрэгэй [...] пида баталагдахаар табигд[...] шествын устав ба программ[...] вын членүүдэй буу зэбсэг [...] формотой байха ябадал юрт[...] лагданагүй. Тиихэтэй хамта [...] сэрэгэй администрациин [...] ритори дээрэ ямаршье зэбсэг[...] занинуудые байлгажа шала[...] шалтагаанаар общество бол[...] байгаа. «Югославска армин [...] сэһэн словенскэ ба австрийск[...] нууд хадаа общественные болю[...] лые үнэнтэ бэшэ дээрэ тоол[...] комитет мэдүүлнэ.

36400 түхэриг—корабль байгуулгын фонддо

Амурска флотилида бэлэг болгон «Бурят-Монголой Комсомолец» гэжэ корабль байгуулха гэһэн патриотическа үүсхэлые Улан-Үдын городской районой комсомолецууд ба залуушуул дэбжэлтэтэйгээр угтажа абаад, эхэхэн хүдэлмэри хэбэ.

Һүүлэй мэдээнэй ёһоор, ВЛКСМ-эй тус райком (секретариинь нүхэр Драгомерецкий) корабль байгуулгын фонддо 36.400 түхэриг суглуулһан байна.

Энэ үүсхэлдэ илангаяа эдибхитэйгээр хабаадалсажа, Бурят-Монголой дотоодын хэрэгүүдэй министерствын дэргэдэхи комсомолецууд (секретариинь нүхэр Думнова) тус фонддо 2011 түхэриг оруулба.

Мүн театрально-хүгжэмтэ училищиин комсомолецууд (секретариинь нүхэр Хомякова) городой эмхи зургаануудаар түлбэритэй концерт табижа суглуулһан 1800 түхэригөө корабль байгуулгын фонддо оруулаа.

Харюусалгата редактор Ц. Д. ДАМ[...]

АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Үнэн) ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1-80; зам. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной жизни и промышленности —7-89. сельского хозяйства—6-03; писем и переводов—6.83 (2 зв.). об'явлений 2-64 (2 зв.).

Н—00598.

Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР. Тира[...]